

PRIMORSKI DNEVNIK

Postnina plačana v gotovini
Abb. ostale i gruppo

Cena 150 lir

Leto XXXI. Št. 69 (9071)

TRST, sreda, 26. marca 1975

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdoba» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužni Evropi.

V PALAČI CHIGI SESTANEK O JAVNEM REDU

ŠE NESOGLASJA MED STRANKAMI KI PODPIRAJO MOROVO VLADO

Zato se bodo ponovno sestali danes - Izsiljevanje socialdemokratov in optimizem socialističnega tajnika De Martina

RIM, 25. — Tudi na današnjem srečanju med vlado in predstavniki štirih strank, ki jo podpirajo, se niso dokončno dogovorili o vprašanju javnega reda. Zato so sklenili, da se ponovno sestanejo jutri popoldne. Medtem bo v dopoldanskih urah sestanek med pravosodnim ministrom Realejem in strokovnjaki o javnem redu KD, PRI, PSI in PSDI, ki bodo proučili ministrske predloge, se pravi novi zakon o javnem redu in nato popoldne tolmočili predstavnikom štirih strank svoje sklepe.

Sestanka, ki je bil pod predsedstvom predsednika vlade Mora, se udeležili za vlado se podpredsednik La Malfa ter ministri Gul, Reale, Forlani, Colombo, Visentini in Cossiga, za KD Fanfani, Bartolomei, Piccoli in Scalfaro; za PSI De Martino, Zucalà, Mariotti in Balzamo; za PSDI Tanassi, Ariosto, Orlandi, Cariglia in Bellusci; za PRI Cifarelli in Biasini.

Sestanek je trajal skoraj ves dan. Po dopoldanskem seji, so se dobili ponovno popoldne in zaključili nekaj po 20. uri. Izjavljajo, ki so jih dali predstavniki štirih strank je razvidno, da socialdemokrati skušajo tudi tokrat zaostri položaj z uštevami, ki jih predvsem socialisti ne morejo sprejeti. Sicer pa je tajnik PSI De Martino dal zelo pomirjevalno izjavo in dejal, da obstajajo sicer še nekatere sporne točke, ki se nanašajo predvsem na uporabo orožja s strani policije, na ukrepe proti nasilju in škodo policije in na preventivne ukrepe v zvezi s političnimi dogodki. Glede sindikata policije, ki so ga socialisti od vsega začetka zahtevali, pa je De Martino izjavil, da ni prišlo do nobenega sporazuma in da je zato predlagal, naj se to vprašanje vedeti. Časnikarji so seveda hoteli vedeti, kaj meni v zvezi s posledicami, ki naj bi jih imeli ti spori na morebitno enotnost vladne večine. Tajnik PSI je dejal, da ne more biti prerok, da pa obstajajo vse možnosti za sporazum in da bi zadostovalo, da bi sprejeli tiste ukrepe, za katere se vsi strinjajo.

Socialist Mariotti pa je izjavil, da se tudi jutri dopoldne sestali izvedenci štirih strank, da proučijo, ali je možno odpraviti dosedanja nesoglasja glede nekaterih točk vsebine zakonskega osnutka, ki ga je predlagal pravosodni minister.

Nekoliko bolj pesimist, pa je bil socialistični poslanec Balzamo, ki se izrecno ukvarja z vprašanji javnega reda. Poudaril je, da ni mogoče udeležiti se sestanka za sestavo zakonov proti kriminalu in se dobiti pred zakoni, ki omejujejo svobodo državljanov. Sporne točke so se vedno okrog uporabe orožja, pravil o preventivnih ukrepih, osebnih preiskav državljanov, nasilja ter odpora proti policiji, ukrepov za kaznivost dejanja politične narave in ustanovitve sindikata policije. Balzamo meni, da so KD, PRI in PSDI izjavili, da ni sprejemljiv socialistični predlog, da se za sedaj vprašanje sindikalne policije odloži in hočejo zaključiti razpravo na osnovi svojih predlogov.

Tudi notranji minister Gui je dal časnikarjem nekaj izjav zlasti o spornih vprašanjih. Gre predvsem za uporabo orožja policijskih sil. Sicer pa je bil tudi Gui precej optimist in je dejal, da obstaja možnost za sporazum. Glede plače policistov pa se vse delegacije strinjajo, da ji je treba povišati za najmanj 50.000 lir mesečno. O tem mora seveda povedati svoje še zakladni minister.

Izvoljeno novo osrednje vodstvo in tajništvo KPI

RIM, 25. — Na današnji prvi seji novoizvoljenega centralnega komiteja KPI so izvolili osrednje vodstvo in tajništvo. V osrednje vodstvo so bili izvoljeni: Luigi Longo, Enrico Berlinguer, Abdon Alinovi, Giorgio Amendola, Luciano Barca, Paolo Baffino, Angelo Carosino, Gerardo Chiaromonte, Arturo Colombi, Pisanelli, Aldo Tortorella, Piero Pieralli in Rinaldo Ossola. V tajništvo so bili izvoljeni: Enrico Berlinguer, Paolo Bufalini, Gerardo Chiaromonte, Giorgio Napolitano, Giancarlo Pajetta in Ugo Pecchioli (kot člani osrednjega vodstva); Giovanni Cervetti, Piero Pieralli in Rinaldo Ossola (kot člani centralnega komiteja).

Lahno znižanje aktivnih obresti

RIM, 25. — Vprašanje aktivnih obresti, se pravi obresti, ki jih banke zaračunajo za posojeni denar je na dnevnem redu že ves mesec, odkar so banke znatno znižale pasivne obresti, se pravi o-

da so pripravljene znižati aktivne obresti na 16,50 odstotka. Med njimi so tudi štirje veliki kreditni zavodi javnega značaja (Banco di Napoli, Banco di Sicilia, Istituto bancario San Paolo di Torino in Monte dei Paschi di Siena). Ti denarni zavodi nameravajo znižati aktivne obresti in so zaradi tega predlagali sklicanje seje izvršnega odbora Združenja italijanskih bank. Tej njihovi pobudi so se pridružili še nekateri drugi bančni zavodi. Tudi «Banca Nazionale del Lavoro» je znižala aktivne obresti za kredite, ki jih daje za izvoz in za kmetijstvo na 16,50 odst. Enak odstotek bo nudila svojim velikim klientom tudi Banca Commerciale Italiana začeni s 1. aprilom. Nekateri denarni zavodi, kot na primer «Medio credit» dajejo celo posojila za izvoz ter malim in srednjim podjetjem z obrestno mero, ki gre od 9 do 13,50 odst.

Sedaj so nekatere banke sporočile,

NOV PORAZ JUŽNOVIETNAMSKIH KOLABORACIONISTOV

Zlom Thieujeve vojske v Hueju

DANES

Tudi včerajšnje srečanje med vlado in voditelji štirih strank, ki jo podpirajo, ni pripeljalo do sporazuma glede ukrepov, ki naj bi jih vlada predlagala parlamentu v pogledu javnega reda. Kot je znano, je bil podobni sestanek že pred osmimi dnevi. Sinoci so sklenili, da predajo sporne točke v proučitev strokovnjakov štirih strank in da se ponovno sestanejo danes popoldne. Izjav predstavnikov štirih strank je razvidno, da socialdemokrati še vedno vztrajajo pri svojih restriktivnih ukrepih, medtem ko se socialisti bojijo, da bi sprejeli novi zakon o javnem redu, ki bi dejansko ogrozil svobodo državljanov.

Včeraj je bila v vsej Italiji 24-urna stavka državnih in polidržavnih namestencev ter kmetičkih delavcev. Povsod so bila velika zbiranja na katerih so voditelji sindikalnih organizacij poudarili nujnost, da se položaj državnih uslužbencev in kmetičkih delavcev uskladi s položajem drugih kategorij (industrijskih in trgovskih), ki so že dosegle pomembno zmago na področju ovrnodneta točke draginjske doklade. Povsod so tudi zahtevali povezavo pokopnin z mezdami.

Kralj Saudove Arabije Feisal je bil umorjen v atentatu v kraljevi palači v Riadu. Po uradnih poročilih ni imel atentat političnega značaja, saj je morilec nekaj neuravnotežen sorodnik kralja Feisala. Umor je globoko odjeknil v arabskih državah, kjer so odredili več dni žalovanja. Vsi najvišji arabski voditelji se bodo danes zbrali v Riadu na pogrebu. Vest o umoru je močno odjeknila tudi v zahodnem svetu predvsem zaradi posledic, ki bi jih smrt kralja Feisala utegnila imeti na odnose med državami proizvajalkami petroleja in državami uvoznicami, pa tudi na samo bližnjevzhodno krizo, ki je po neuspehu Kissingerjeve misije stopila v dokaj delikatno fazo.

SAIGON, 25. — Z zlomom kolaboracionistične vojske v Hueju, bivši kraljevi prestolnici Južnega Vietnama, je postal položaj Van Thieujevega režima naravnost nevzdržen. Sam Thieu je danes ukazal sestavo nove «voje vlade», ki naj bi bila sposobna elotiti se kritičnega položaja v državi, kot je sporočil saigonski radio. Ameriški predsednik Ford pa je sklenil poslati v Južni Vietnam načelnika generalnega štaba vojske generala Weyanda, ki naj bi se osebno prepričal o položaju. Generala bo spremljal jasnile velposlanik v Saigonu Martin, ki je sedaj v Washingtonu na zdravljenju.

Vojaška poročila iz Hueja so medtem še vedno nejasna, vendar vse kaže, da se je Thieujeva vojska, ki je tu stela 20.000 mož, začela umikati iz mesta. Toda tudi umik je zelo težaven, saj je država cesta št. 1, ki povezuje Hue z jugovm državo, pod nadzorstvom osvobodilnih sil, tako da je umik možen le z letali ali po morju. Naravnost dramatičen pa je položaj v Da Nangu, kjer se je v zadnjih dneh zbralo okrog 300.000 beguncev. Tudi iz tega mesta je umik možen samo z letali ali ladjami, saj je celotno ozemlje v rokah sil časne revolucionarne vlade. Z osvoboditvijo pokrajine Quang Tin in Quang Ngai nadzoruje sedaj časna vlada deset od 44 pokrajin Južnega Vietnama in približno polovico celotnega državnega ozemlja.

Umik beguncev s področji, ki so prešla v roke osvobodilnih sil, poteka v naravnost tragičnih okoliščinah. Po podatkih, ki jih je dal vojaki budistične opozicije v Saigonu Tran Van Thuneg, naj bi umik trajal že okrog 50.000 smrtnih žrtev, med katerimi je veliko otrok in žensk. Thung je obtožil predsednika Thieuja, da je edini krivec te tragedije, ker je ukazal umik svojih čet in s tem povzročil paniko med prebivalstvom, ki je bilo prepričano samemu sebi, ki je bilo prepričano samemu sebi, ki je bilo prepričano samemu sebi.

Nič laži ni položaj kolaboracionistov v Kambodži, kjer so «Rdeči Kmeri» danes več ur s topništvo obstrlevali glavno mesto Phnom Penh. Rakete so padle tudi v bližino predsedniške palače in ameriškega veleposlaništva. Podatkov o števili žrtvah doslej še ni. Kakšnih 20 centov je padlo tudi na letališče Po-

Na slik: begunci se vkravajo na južnovietnamsko ladjo v Da Nangu.

Kralj Feisal žrtev atentata

Novi kralj Saudove Arabije, Feisalov brat Kaled

Morilec, ki se je večkrat zdravil v umobolnici, ga je ubil s samokresom na sprejemu ob obletnici Mohamedovega rojstva - Uradni viri zagotavljajo, da je šlo za «individualno dejanje» - Žalovanje arabskega sveta - Reakcije na Zahodu - Danes pogreb v Riadu

RIAD, 25. — Kralj Saudove Arabije Feisal je bil umorjen danes zjutraj v svoji palači v Riadu med sprejemom ob obletnici Mohamedovega rojstva. Umor — kot pravijo uradni viri — nima političnega značaja: morilec je mlad Feisalov nečak, ki je veljal za neuravnotežen in je bil večkrat na zdravljenju v umobolnicah.

Morilec, 31-letni Bin Musaed, se je med sprejemom približal kralju, kot da bi se mu hotel pokloniti, naenkrat pa je potegnil iz žepa samokres in izstrelil več strelcev. Feisal je obležal hudo ranjen: nemudoma so ga odpeljali v bolnišnico, kjer pa je kmalu kljub prizadevanjem zdravnikov podlegel poškodbam. Usoda morilca za sedaj ni znana: po nekaterih vesteh naj bi ga na mestu ubili člani Feisalove telesne straže, po drugih pa naj bi ga aretirali. Vsekakor uradna poročila poudarjajo, da je šlo za «individualno gesto», brez vsakršnega političnega pomena.

Komaj pet ur po Feisalovi smrti je bil emir Kaled Ben Abdel Aziz, Feisalov mlajši brat, proglašen za novega kralja Saudove Arabije. Kaled je sta 61 let ter je bil že leta 1965 izbran za prestolonaslednika. Sam Kaled pa je sedaj izbral za prestolonaslednika emira Fahda Ben Abdel Aziza. Fahd je star 55 let ter je opravljal funkcijo notranjega ministra. Po mnenju poznavalcev položaja v Saudovi Arabiji bo po Feisalovi smrti vodil državno politiko prav prestolonaslednik Fahd, ki ima veliko političnih izkušenj, medtem ko je novi kralj Kaled že več časa bolan ter se ni nikdar aktivno ukvarjal s politiko.

Pogreb kralja Feisala, ki je bil star 69 let, bo jutri v Riadu. Ob tej priložnosti pričakujejo, da se bodo zbrali v saudskem glavnem mestu vsi najvišji voditelji arabskega sveta, ki so danes brez izjeme izrazili globoko žalost zaradi vladarjeve smrti. Umor je namreč močno presunil vse arabski svet, kjer je bil Feisal — še posebno v zadnjih letih — zelo cenjen in spoštovan. O tem priča na primer tudi dejstvo, da so v Jordaniji odredili kar 40 dni žalovanja, v Egiptu in Siriji 14 dni, v Alžiru in Maroku pa tri dni. Tudi med Palestinci je vest o umoru globoko odjeknila. Organizacija za osvoboditev Palestine, katere voditelj Jaser Arafat se je še sinoči sestal na razgovor s Feisalom, je v svojem poročilu izrekla priznanje Feisalovemu stališču do palestinskega vprašanja in do vprašanja Jeruzalema ter podtržila obvezo Palestincev, da nadaljujejo boj za arabsko in islamsko stvar.

Ena zadnjih slik kralja Feisala

Velik odmev pa je imela vest o umoru tudi v zahodnem svetu, kjer se predvsem sprašujejo, ali bo imela dogodek posledice na energetsko krizo oziroma na odnose med državami proizvajalkami petroleja in državami uvoznicami. Se posebno pa je vest odjeknila v ZDA, ki so imele v kralju Feisalu zvestega zaveznika, kateremu so pripisovali funkcijo «jezička na tehtnici» na Blžnjem vzhodu. Predsednik Ford je ob vesti o Feisalovi smrti takoj poklical v Belo hišo Henrika Kissingerja. Zunanje ministrstvo je pozneje objavilo poročilo, v katerem poudarja, da je Feisal vemer sodeloval s Kissingerjem v njegovih prizadevanjih za pomiritev na Blžnjem vzhodu, in to vključno s tem, da je odigrala v petrolejskem embargu in v dvigu cen nafte.

Pač pa ni doslej nobenih komentarjev iz Moskve: sicer med Sovjetsko zvezo in Saudovo Arabijo ni diplomatskih odnosov prav zaradi stališča kralja Feisala (pa tudi njegovih predhodnikov), ki ni hotel imeti nikršnih stikov z «ateistično» in komunistično državo.

V Italiji je predsednik republike Leone, ki je bil pred mesecem dni na uradnem obisku v Riadu, izrazil svojo globoko žalost zaradi smrti suverena. Dodal je, da je v nedavnih razgovorih spoznal Feisalovo politično modrost v zunanji politiki ter njegovo prijateljsko čustva do Italije. Tudi ministri predsednik Moro in zunanji minister Rumor sta posla saudskim voditeljem sožalje in izražanje so-

Kekkonen zaključil obisk v Jugoslaviji

Uradno poročilo o razgovorih s Titom

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 25. — Finski predsednik Urho Kekkonen je danes zaključil petdnevni neuradni prijateljski obisk v Jugoslaviji in dopoldne z letalom odpravljal iz hercegovaškega središča Mostar. Na tamkajšnjem letališču so se od Kekkonena poslovili podpredsednik predsedstva SFRJ Petar Stambolić in drugi jugoslovanski predstavniki.

Finski voditelj Kekkonen se je med obiskom v Jugoslaviji v Bugojnu srečal in pogovarjal s predsednikom Titom, v Sarajevu je sešel z najvišjimi predstavniki republike Bosne in Hercegovine in obiskal podjetje «Energoinvest», zadnja dva dneva pa se je mudil v Mostarju, kjer si je med drugim ogledal krajevne znamenitosti.

Ob odhodu iz Jugoslavije je Kekkonen poslal Titu brzojavko, v kateri ocenjuje svoj obisk kot prijeten in zelo koristen, jugoslovanskemu predsedniku pa izraža najboljšo željo za osebno srečo in za mir in napredek jugoslovanskih narodov.

O obisku finskega predsednika v Jugoslaviji so sinoči v Mostarju objavili tudi skupno sporočilo, ki med drugim pravi, da sta predsednika Tito in Kekkonen na široko izmenjala mislišenja o najbolj aktualnih vprašanjih iz mednarodnih odnosov in o nadaljnjem zboljšanju jugoslovanske - finskega sodelovanja. Izprpro sta preučila sedanje odnose v Evropi in naglasila potrebo, da je nujno treba končati priprave na sklepno fazo konference o evropski varnosti in sodelovanju, kar zahteva povečana prizadevanja vseh držav udeleženk. Po mnenju predsednikov Tita in Kekkonena so dani vsi pogoji, da bi se konferenca zaključila sredi tega leta na najvišji ravni. Konferenca po njunem mnenju ni mogoče važen korak k neposrednemu, širokemu in enakopravnemu sodelo-

Dvoumen protagonist arabske politike

S smrtjo kralja Feisala izginja z bližnjevzhodnega in svetovnega prizorišča ena najbolj kontradiktornih in težko opredeljenih osebnosti modernega sveta. Po mnenju nekaterih je bil okruten tiran, ki je živel v neverjetnem razkošju, medtem ko je prebivalstvo njegove države gladovalo, ki je vladal s trdo roko diktatorja s srednjeveškimi sistemi, ki so za modernega človeka naravnost nepojmljivi. Po drugi verziji pa je bil prosvetljen vladar, ki je s svojim zmernim in treznim stališčem odigral vlogo pomirjevalca vloga na Blžnjem vzhodu.

Obe verziji vsebujeta nekaj resničnega: ni dvoma, da je bil Feisal fevdalni vladar in da niso imele njegove metode vladanja nobene podobnosti s tem, kar pojmujemo kot demokracijo. Tudi njegovo bogastvo (okrog 23 milijard dolarjev letnega dohodka) je bilo pravi absurd v nerazvitem arabskem svetu. Po drugi strani pa je tudi res, da je vsaj v zadnjih letih začel vlagati milijarde, ki so se stekale v državne blagajne po zaslugi petroleja, v modernizacijo državnih infrastruktur, čeprav je prebivalstvo še vedno živelo v obupni zaostalosti in ni uživalo niti grobnice tako ogromnega bogastva.

Toda kontradiktornost Feisalove osebnosti se še bolj očitno kaže v njegovi politični usmerjenosti, kot tudi v njegovi vlogi v bližnjevzhodni krizi. Njegovo edino vodilo, ne samo versko, ampak tudi politično, je bil koran. Zaradi tega je bil sovražnik Izraela predvsem po priključitvi Jeruzalema, ki je sveto mesto tudi za islamsko religijo, še bolj pa je sovražil ateizem in komunizem, v katerem je videl najbolj popolno negacijo svojih prepričanj. Znano je bilo njegovo stališče, po katerem je bil komunizem, ki se je začel uveljavljati (pa čeprav v svojstvenih oblikah) v nekaterih arabskih državah, «bolj nevaren kot sovražnikovo orožje».

V mednarodni politiki se je njegov antikomunizem izražal predvsem kot sovražnost do razpoloženja do Sovjetske zveze, katerega druga plat medalje pa je bilo tesno prijateljstvo z Američani. Od tod izhajajo tudi kontradikcije v bližnjevzhodni politiki: Feisal je dolgo časa stal ob robu dogajanja na tem področju, saj ni zaupal v arabske sode, ki so prav tako gledali na šeznaupanjem. Šele po šestdesetih letih v Naserjevi smrti (med Naserjem in Feisalom je vladalo staro sovražnost) je Saudova Arabija bolj odločno posegla v dogajanja, k čemur je pripomoglo predvsem zblizanje s Sadatom in Egiptom, pa tudi sprememba odnosov med Kairo in Washingtonom. V ospredje pa je Feisal stopil s petrolejsko vojno, ko je med prvimi spoznal, da petrolej lahko postane najbolj učinkovito orožje arabskega sveta. Čim pa je petrolej postal orožje, je Saudova Arabija povsem naravno postala najmočnejša arabska država, vsaj v tem pogledu. Vsekakor je treba priznati Feisalu, da je znal to orožje zelo spretno uporabiti, tako da si je na eni strani pridobil ogromen ugled v arabskem svetu, po drugi pa je ohranil tradicionalno dobre odnose z zahodnim svetom, ki ga je nujno začel zelo upoštevati in se mu še bolj dobriklati — kot pričajo na primer obiski vrste zahodnih voditeljev v Riadu v zadnjem letu.

Ob njegovi smrti se seveda odpira vprašanje, kakšne posledice bo imela na bližnjevzhodno krizo. Dejstvo, da je Feisal — kot kaže — padel pod streli neuravnoteženca, ne pa žrtev politične zarote, daje vsaj na prvi pogled misliti, da si ni pričakovati velikih sprememb. Po drugi strani pa je tudi gotovo, da pomeni Feisalova smrt nov element negotovosti v trenutku, ko se po neuspehu Kissingerjeve misije odpirajo za Blžnji zid temečne perspektive.

T. M.

VLADO BARABAS

RIM, 25. — Na današnji seji planske zbornice je minister Orlandi predložil v imenu vlade v potrditev pogodbo proti širjenju je-

SEJA IZVRŠNEGA ODBORA SLOVENSKE KULTURNO - GOSPODARSKE ZVEZE

Kako zbuditi v mladini zanimanje za večje udejstvovanje v naši skupnosti

Obsodba nasilja fašističnih skvader pred italijanskimi šolami

Mlada generacija, njeni problemi in dileme, kakor se javljajo znotraj naše narodnostne skupnosti kakor tudi v odnosu do večinskega naroda, to je bila osrednja tema seje izvršnega odbora Slovenske kulturno-gospodarske zveze, ki je bila v ponedeljek v Trstu pod vodstvom predsednika Borisa Raceta. Temu vprašanju je izvršni odbor naše krovne organizacije posvetil tolikšno pozornost tudi zavoljo odločitve, da ga osvetli s čim več strasti in ter v čim bolj obdelani obliki posreduje članom glavnega odbora, ki bodo na prihodnji seji povabljene, da o mladih povedo svoje mnenje in pomagajo izboljšati takšno stališča, ki bodo tako pomembni in tako živ del naše narodnostne skupnosti kot so mladi, pomagali čim bolj učinkovito vključiti v splošno družbeno, zlasti pa v naše narodno življenje, da bi zavirali asimilacijski proces, ki nezadržno napreduje.

Načelnik komisije za mladino Duško Udovič je ponudil pogled na mladinske vprašanja, teze, ki bodo predmet preučevanja v komisiji ter na seminarju v tem tednu. Teze izhajajo iz mladinske kontestacije, pomembnega družbenega pojma, ki je v vsedržavni ravni prešla tudi v našo skupnost ter imela za posledico premostitev avtoritarizma v šoli ter demistifikacijo gesla «ne politike v šoli». Poročevalce je nato odprl celo vrsto vprašanih, ki se javljajo v mladinskem življenju, kot so, denimo, odnos do delavske mladine, do izobražencev. Poudaril je potrebo po neprekinjenem delu in boju za vpliv na mlado generacijo, ki se more razširiti že na najmlajše, če naj se prepreči možnost za njihovo odtujitev. V zvezi s proslavo 30-letnice osvoboditve je dejal, da hoče mladina aktualizirati to obletnico ter jo proslavljati v duhu sedanje profitašistične mobilizacije, kar predstavlja njen ustvarjalni doprinos k nemenu oprijemu dolgoletnega profitašističnega boja. Poročevalce se namenoma ni spustil v naštevaje in opisovanje dogodkov iz mladinskega življenja ampak si je zastavil nekaj vprašanj, kako razvozlati nekatere vzroke in razjasniti megle pojme o odnosu do politike in kulture kakor tudi glede vključevanja v stranke.

V razpravi, ki je bila živahna in poglobljena, so člani izvršnega odbora odgovarjali na dileme, kako napraviti korak dalje od zahtev po osveščenosti, da odpremo mladi generaciji perspektive grotnega znanja, da bi osveščenost tudi stvarno krepili. Posebno poglavje je predstavljalo razmišljanje o naravnosti slovenske mladine, ker se je izoblikovala ugotovitve, da se bolj ogreva za družbeno kot za narodnostno problematiko ter kaže premajhno zanimanje za družbeno in napredno gojdanje znotraj slovenskega naroda.

Člani izvršnega odbora so bili sičerni, da tudi po sprejemu sklepov ne bo mogoče pričakovati takojšnjih odgovorov na zastavljena vprašanja, vendar dodajajo, da bodo rezultati bolj otipljivi, če bodo obravnavali mladinsko problematiko v vseh komisijah SKGZ in ne samo v mladinski. Na sestanku se je uveljavila zahteva po razčiščenju odnosov mladih do angažiranosti v naprednih družbenih tokovih, kakor tudi do angažiranosti znotraj narodnostne skupnosti. V zvezi s proslavo 30-letnice osvoboditve je bila ugotovljena želja, da mladi želijo ovrjedniti osvobodilni boj slovenskega naroda, ki je bil hkrati

začetek samoupravne socialistične izgradnje. Predstavniki beneških Slovencev so seznanili člani IO SKGZ o sestanku s pokrajinskimi predsednikom iz Vidma dr. Turrellom ter o predlogu za sklicanje konference o manjšini prilagojene videmskim razmeram. V zvezi z življenjem emigrantov so člani IO dobili obširnejšo informacijo o ciklusu sestankov v Švici, Belgiji, Nemčiji in Milanu, na katerih razpravljajo o svojem položaju, ter zlasti o kritičnem položaju, v katerem so se znašli emigranti v Švici.

V sklepnem delu seje so člani izvršnega odbora SKGZ obsodili izvajanje fašističnih skvader pred italijanskimi šolami, ki ima zaradi priprav na proslavo 30-letnice osvoboditve, značilno očitno napada na demokracijo pridobitve dosežene v teh treh desetletjih. SKGZ se pridružuje splošnemu gorenju vseh demokracijskih sil sprčo nemotnih provokacij fašističnih skvader iz Trsta in iz drugih krajev Italije v našem mestu ter zahtevajo stroge ukrepe, da se zagotovi demokracijski red in da se provokatorji izsledijo ter kaznujejo.

NA REPENTABRU

Priprave za proslavo 30-letnice osvoboditve

Osrednja proslava bo v nedeljo, 27. aprila

Repentabska občinska uprava se preko posebnega odbora pripravlja na proslavo 30. obletnice osvoboditve. V odboru so poleg občinskih svetovalec tudi predstavniki prostovoljskega društva, zveze partizanov ter osnovne šole «A. Gradnik».

Osrednja proslava bo v nedeljo, 27. aprila, celotna proslava pa bo obsegala tudi program, ki se bo razvil že prej.

Na predlog osnovne šole bo občina razpisala natečaj za spise Solarijev in dijakov o narodnosvobodilni borbi. Najboljši spisi bodo nagradi s knjigami o NOB in s partizanskimi pesmimi. S knjigami s partizansko tematiko bodo na oddarjeni od prosvetnega društva «Kraški dom» vsi osnovnošolski otroci. Razdelitev knjižnih nagrad bo 26. aprila v dvorani restavracije Krizman v Repnu.

V dnevi 25., 26. in 27. aprila bo v prostorih občinske kopalnice razstava slik in dokumentov, izpostavljeni pa bodo tudi spisi nagradne natečaja otrok.

Na dan proslave bo najprej maša za padle. Sledila bo spominška svečanost na pokopališču, nato pa slavnostna seja občinskega sveta. Po seji bo šel sprevod od občinske hiše do spomenika padlim v Repnu, kjer bo imel uvodni govor župan, glavnega pa predstavnik ANPI. Med slovesnostjo ob spomeniku bo polaganje vencev z recitacijami otrok. S priložnostnimi pesmimi bo nastopili tudi pevski zbor.

Zveza partizanov bo v popoldanskem urah priredila prosto zabavo s partizanskim gozdom.

k. b.

Urad za slike z občinstvom pri tržni finančni intenciji sporoča, da je finančno ministrstvo sklenilo poenostaviti postopek, po katerem olagajo družbe desetletne prijave za odmerjanje občinske

Z VČERAJSNJE SEJE DEŽELNEGA SVETA

Odbornik Cocianni o pripravah za gradnjo prehoda pri Štandrežu

V zadnjem času se je vprašanje vendarle premaknilo z mrtve točke - Kako je z gradnjo tovornega postajališča - Najavljeno študijsko srečanje s predstavniki SR Slovenije

Na včerajšnji seji deželnega sveta je odbornik za promet Cocianni v odgovoru na ustrezno vprašanje svetovalec Bergomasa (KPI) obširneje poročal o pripravah za gradnjo mednarodnega mejnega prehoda pri Štandrežu in tovornega postajališča ob sami meji.

Glede tovornega postajališča je Cocianni dejal, da je goriški občinski svet odobril ustrezni načrt že leta 1971. V okviru tega načrta, katerega uresničitev bo stala okrog 10 milijard lir, so izdelali izvršilni načrt za prvo fazo del, ki naj bi zahtevala naložbo 1,3 milijarde lir. Ko so bile pogoje odpravljene nekatere težave v zvezi z zahtevki splošnega regulacijskega načrta, je deželna uprava nakazala 901 milijonov lir, goriška občina pa je pri Goriški hranilnici najela posojilo v višini 133 milijonov. S tem je bilo rešeno finančno vprašanje v zvezi s prvo fazo del. Delo so tudi že zaupali (decembra 1973) nekemu podjetju iz Padove, ki naj bi najprej spjelal potrebna dela, ko pa italijanska diplomatska delegacija pri mešani komisiji za ureditev meje zaustavila priprave, češ da načrt za postajališče ne ustreva pravi meji črte. Seje pripravi upravi pogoj doseči od ministrstva za zunanje zadeve, da je ministrstvo stalo na ureditvi tega vprašanja, zlasti na splošno ureditvi meje med

Italijo in Jugoslavijo na Goriškem. Med tem časom pa se v okviru goriške občinske uprave uvajajo v načrt nekatere spremembe, ki naj bi omogočile lažjo premostitev težav, povezanih z usklajitvijo samega načrta z zahtevki splošnega vprašanja o ureditvi meje na tem področju.

V ta problem pa se vključuje vprašanje mednarodnega mejnega prehoda štandrež - Vrtojba. Pristojne oblasti na jugoslovanski strani so se v začetku leta 1972 izrazile pripravljene na odprtje novega prehoda na tem področju, italijansko ministrstvo za zunanje zadeve pa je pozovevalo vprašanje s predhodno ureditvijo meje. Tudi v tem pogledu sta goriška občina in deželna uprava pred kratkim dosegli, da je Farnesina odgovorila na jugoslovanski pristavek iz leta 1972 in predlagala, naj bi ustanovili posebno mešano komisijo za mejni prehod štandrež - Vrtojba. V kratkem bo na italijanski strani poseben strokovni sestek o tem vprašanju, nakar bodo pristojni organi navezali nov stik s jugoslovanskimi v Beogradu.

Goriška občina je med tem časom poverila izl. Rusconi - Clericiju iz Milana izdelavo načrta za novi mejni prehod. Občinski svet je spomnil, da lanskega leta obravnaval in po ustrezi razpravi sprejel načrt, ki predvideva skupno naložbo okrog 3 milijard lir. Deželno odborništvo za

Danes na trgovinski zbornici

«Italija in Anglija: kaj nas drži in kaj loči»

V dvorani za konference pri tržaški trgovinski zbornici (Ul. S. Nicolò, 5) bo danes ob 19. uri srečanje — razprava o temi «Italija in Anglija: kaj nas drži in kaj loči». Srečanje organizirajo londonska British Broadcasting Corporation (BBC), RAI in dežela Furlanija - Julijska krajina. Udeležili se ga bodo časniki R. Harvey (The Economist), G. Servadio (Sunday Times), L. Shepley (radio London) in S. Telmon (RAI), pisatelj M. West in sodelavec BBC C. Ricono. Razpravo bodo posneli na trak, pozneje pa jo bodo oddali v okviru italijanskega programa, ki ga BBC oddaja vsak večer od 22. do 23. ure. Vstop v dvorano bo prost.

OSMICA

Dušan Ota, Kroglice št. 5 je odprl osmico in točil odlično belo in črno vino.

USPELA SPLOŠNA STAVKA V GORIŠKI POKRAJINI

Boj za ohranitev delovnega mesta v LACEGO je boj za odpravo splošne proizvodne krize

Če bi Stavru di Santarosi uspelo odpustiti delavce LACEGO, bi njegovemu zgledu sledili tudi drugi delodajalci - Pozdrav Ane Tomšič v slovenščini

Pogled na množico med zborovanjem na Travniku

Velika udeležba v sprevedu, zaprte trgovine, zelo uspešno zborovanje na Travniku, vse to dokazuje, da je bila včerajšnja stavka, ki jo je po vsej pokrajini oklical pokrajinski sindikalna federacija CGIL, CISL, U. IL, globoko občutena v vseh plasteh prebivalstva. V sprevedu po goriškem Korzu ter na zborovanju na Travniku so sodelovali delavci iz vseh industrijskih obratov v Goriški in Tržaški, uslužbeni javnih ustanov, šolniki in dijaki. Dijaki slovenske trgovske šole so se pridružili stavki, ker so zaskrbljeni sprito visokega števila slovenskih in italijanskih delavcev v dopolnilni blaginji in zaradi zavlačevanja zvišanja draginje doklade državnim uslužbenem. Dijaki trgovske šole, katerim so se pridružili tudi dijaki ostalih šol, so se stavki pridružili tudi z zahtev po ustanovitvi slovenskih šolskih krajev v naši deželi.

V sprevedu so stavkajoči nosili

Ana Tomšič je pozdravila v slovenščini

števile transparente, med katerimi je bilo več v slovenskem jeziku. Z njimi so opozarjali na težaven gospodarski položaj v naši pokrajini in na pripravljenost, da delodajalci ne dovolijo, da bi izsilili odpuste, kot je to jasno razvidno iz njihovih izjav in iz njihovega ravnanja.

Po uvodnih besedah sindikalista Achilla Colauttija, ki je poudaril množično protestnega zborovanja ter opozoril oblastne organe na vseh nivojih, da je potrebno poiskati izhod iz krize na Goriškem, sta zborovalce pozdravila predstavnik delavcev LACEGO Luigi Federico in Ana Tomšič. Ana Tomšič je v slovenščini sporočila obvezo slovenskih in italijanskih delavcev, da nadaljujejo svoj pravični boj za ohranitev zaposlitve. Dejala je, da delavci LACEGO že 70 dni v dopolnilni blaginji z nič urami in da že 40 dni delujejo pod šotori na Travniku. Zahtevala je posredovanje deželnih oblasti, da zavarujejo njihovo delovno mesto. Študentka tehniškega zavoda Michela Bergamini je poudarila rešljivost boja delovnih ljudi za ohranitev zaposlitve in boljše prejemke z bojem študentov za oblikovanje takšne šole, ki se bo razvijala v skladu s proizvodnimi potrebami in ovisnimi odnosi, ki se uveljavljajo v družbi. Opozorila je na naraščajočo javnost fašističnih skvader, da bi avarizirali razvoj demokracijskih odnosov.

Predstavniki pokrajinskih sindikalnih federacij Elio Zuliani je pozdravil vse prisotne, še posebno pa gasilce, ki so prvič sodelovali v stavki, da bi uveljavili svoje zahteve, pa čeprav obstajajo prepovedi, ki jim prepovedujejo svoje stavkat. Zuliani je izrazil pričanje, da se bodo za uveljavitev svojih zahtev prihodnje udeležili stavke tudi pripadniki javne varnosti.

«Nismo prišli na zborovanje zaradi zabave», je rekel Zuliani, «ampak zato, da oblasti opozorimo na težaven položaj v LACEGO, kjer hoče lastniki pognati na cesto delavce in delavce, ne menec se za obveznosti, ki jih ima do družbe, katere mu je denar dala za gradnjo obrata. Če bomo Stavru di Santarosi dovolili, da odpusti delavce, potem bodo to storili tudi v Plocco, Sna in v drugih tovarnah.» Zuliani je nato omenil krizo v gradbeništvu, ki je nastala zaradi pomanjkanja načrtov in vlaganj in v lesni industriji. Vse to ima za posledico vpis 2.000 delavcev v dopolnilno blaginjo, kar je najvišji

odstotek v naši deželi. Sindikalist je pozval srednji sloj, naj sodeluje v tem boju, ker bodo trgovci in obrtniki občutili odpustitve zaradi zmanjšanja denarnega obtoka.

Predstavniki vsedržavne federacije CGIL, CISL, UIL Gino Manfron je rekel, da je vlada dosti obljubljala, sedaj pa imamo 1,3 milijona brezposelnih, slabo izkoriščen birokratski aparat ter hudo krizo, ki so jo kreditne omejitve povzročile prav srednji in mali industriji, na kateri slonijo italijanske proizvodne sposobnosti. Toda delavski razred je s svojimi doseženi stavkami kakor tudi s stavko, ki bo v aprilu, dokazal, da je sposoben odbiti napad najbolj konservativnih kapitalističnih sil in da je hkrati sposoben boriti se za uresničenje lanskega programa, ki pomeni zaščito ljudi z najnižjimi prejemki, uveljaviti pravico 8 milijonov upokojencev, da povečajo kupno moč svojih prejemkov in investirati v nekatere osnovne proizvodne panoge. Obtožil je vlado, da je še vedno gluha za vprašanja, ki jih zagovarjajo sindikati.

Po zborovanju so se v sprevedu odpravili s Travnika na izhodiščna mesta, v park Rimenbranza in Ul. Casale, kjer so se razšli.

De Simone sprejel režiserja Macedonia

Sinoči je v Verdijevem gledališču v Gorici gostoval italijanski gledališč z Reke, ki je uprizorilo Kaiserjevo delo «Il soldato Tanaka». Včeraj popoldne je goriški župan De Simone sprejel režiserja tega dela, Goričana Francesca Macedonia, kateremu je podelil goriški grb iz 14. stoletja, ki predstavlja priznanje za njegovo neutrudno delo na gledališkem področju.

Odhod seminaristov v Škofjo Loko

Komisija za mladino in šport pri SKGZ in Mladinski krožek Gorica obveščata vse goriške udeležence mladinskega seminarja v Škofjo Loko, ki bo od danes do sobote, 23. marca, da bo skupni odhod iz Gorice ob 16. uri izpred mejnega prehoda pri Rdeči hiši.

TISKOVNA KONFERENCA V TRŽIČU

Nevzdržen finančni položaj v osmih občinah na Trziškem

Zahteva po večji avtonomiji krajevnih uprav

Na tiskovni konferenci so spregovorili tudi drugi župani, ki so naveli posebne težave vsake občine.

V ponedeljek zvečer so se v «Palazzetto Veneto» v Trziču sestali predstavniki trziške občinske uprave, borčevske organizacije ANPI ter političnih skupin ustavnega loka, da bi začrtali podroben program ob proslavi 25. aprila, ki bo v Trziču. Kot smo že poročali, bodo ob tej priložnosti odkrili nov spomenik žrtvam nacifasizma.

Spregovoril je nato župan iz Štancana Zanolla, ki je dejal, da bo do prireditelj javno zborovanje, na katerem bodo obrazložili sedanje težave osmih občin v trziškem okoliščju. Zanolla je v imenu javnih ustanov na Trziškem zahteval novo finančno politiko ter ustanovitve posebnega kreditnega zavoda. Govoril je nato poudaril, da so doslej skušali rešiti skupna vprašanja na Trziškem z ustanovitvijo konzorcija, ki služijo potrebam vsega prebivalstva. V sedanjem položaju, ko nimajo občine dovolj denarja na razpolago, so se tudi konzorciji, v prvi vrsti avtobusni in industrijski, znašli v velikih težavah.

Glasbeni večer v Ulici Malta

Glasbena šola je v ponedeljek priredila v svojih prostorih zanimiv glasbeni večer, na katerem so nastopili gojenci goriške šole. Kot gostje so bili prisotni tudi gojenci šole iz Nove Gorice.

Silvan Krizmančič je starejši in o stalo poslušalce pozdravil v imenu Glasbene matice ter dejal, da je to prvi letošnji nastop goriških učencev. Zaključna prireditev pa bo konec maja v Gorici, ko bodo nastopili v glasbeni. Program je obsegal 21 glasbenih točk, v katerih so gojenci pokazali pridobljeno znanje in s svojimi številčnostjo poudarili zanimanje za glasbo, ki vlada med goriško mladino. Ob zaključku dveurnega spreda se je prof. Krizmančič zahvalil vsem prisotnim, še posebno na stopajočim, ki so pripravili zares prijeten glasbeni večer.

SPODBUDNE NOVICE IZ NOVE GORICE

Italijanska stran pripravljena odpreti mejni prehod Štandrež

Jugoslovanska stran predlaga sklenitev novega sporazuma o ceni vode, ki jo dobavlja Gorici

Odkar je senator Michele Martina spet zasedel svoje mesto v parlamentu, prevzema Gorica pobudo v svoje roke, da bi se z uspehom vključila v reševanje tistih vprašanj iz bilateralnih odnosov, ki se nanašajo na naš prostor in ki so za njegov razvoj življenjskega pomena.

S tem v zvezi naj navedemo novico, da je bil senator Michele Martina včeraj v Novi Gorici, kjer se je s predstavniki tamkajšnje oblasti in družbenopolitičnih dejavnikov pogovarjal o dveh za Gorico pomembnih zadevah: o mednarodnem mejnem prehodu štandrež - Vrtojba in o dobavi vode Gorici.

Senatorju Martini so v Novi Gorici potrdili resničnost novice, da je italijanska vlada pripravljena skleniti dogovor o odprtju mednarodnega mejnega prehoda pri Štandrežu in da je italijanska stran že predlagala imena za mešano italijansko - jugoslovansko komisijo, ki naj s tehničnega vidika preuči elemente, nanašajoče se na tako pomembno odločitev.

Jugoslovanski predstavniki so zastopnika koristi našega mesta seznanili tudi z odpovedjo pogodbe z Ita-

lijo o dobavi vode, ki priteka v Gorico z Mrzleka. Jugoslovanska stran predlaga zvišanje cene ter je pripravljena na hitro sklenitev novega sporazuma na diplomatski ravni.

Naknadno smo izvedeli, da sta predsednik občinske skupščine Nova Gorica Jože Šušmelj in predsednik izvršnega odbora skupščine dr. Vinko Mozetič včeraj dopoldne uradno obiskala župana občine Gorica Pasquale De Simoneja. Med pogovori so predstavniki obeh mest ugotovili dobro politično voljo italijanskega in jugoslovanskega zunanjega ministrstva, da odpreta mednarodni mejni prehod štandrež - Vrtojba brez kakršnih koli drugih pogojev v zvezi z mejo, ki so še do nedavna obstajali in so zavirali sprejem sleherne odločitve, koristne za razvoj sodelovanja na goriškem obojemnem prostoru. Ob tej priložnosti so predstavniki obeh mest izrazili svoje zadovoljstvo zaradi obnove priznanja za odprtje mednarodnega mejnega prehoda ter so sprejeli na znanje novice, da je italijanska stran že določila svoje predstavnike v mešano komisijo, ki bo preučevala to vprašanje.

Z VČERAJSNJE OBČINSKE SEJE

Doberdobski občini treba priznati vladno odličje za zasluge v NOB

Za priznanje se je zavzel župan Andrej Jarc v Rimu - Ponovne razlstitve na dnevnem redu

Včeraj popoldne se je sestal na izredni seji občinski svet iz Doberdoba, da bi razpravljali o številnih vprašanjih, ki so se nakopila v zadnjih mesecih. Ta je bila tudi predzadnja seja pred upravnimi volitvami, ki bodo prihodnjega junija. Dnevni red, ki ga je na začetku prečital župan Andrej Jarc, je vseboval enajst točk raznih upravnih, sindikalnih in finančnih postavk, ki so jih svetovalci vzeli v pretres.

Je uvodoma je župan seznanil svetovalce s pobudo, ki jo je občinska uprava podvela pri vladi za dodelitev odlikovanja občini zaradi zasluge v narodnosvobodilni borbi. Da podprejo razloge, za katere je občinska uprava prosila, vlačo, za odlikovanje, se je prejšnje dni mudil v Rimu župan osebno, ki se je v spremstvu nekaterih poslancev razgovarjal na obrambnem ministrstvu. Iz razgovorov, ki jih je imel župan v Rimu, se da sklepati, da ne bodo kraški občini priznali nobene priznanja. Kakor kaže, tudi druge slovenske občine v Italiji ne bodo deležne te časti. Sicer so ustrezno dokumentacijo preučili samo pri prvi komisiji, medtem ko bodo dokončna odločali v drugi komisiji obrambnega ministrstva. Na razgovorih v Rimu so se za isto stvar zavzemali tudi drugi župani iz naše in tržaške pokrajine, ki so prav tako prišli domov praznih rok. Kljub vsemu pa je Andrej Jarc povedal, da bo občinska uprava poslala ustrezni komisiji v Rim novo gradivo o narodnosvobodilnem boju v doberdobski občini z namenom, da doseže to, kar so si vsi občani v resnici zaslužili. Tudi podžupan Karel Černic se je zavzel za dodatno gradivo, saj je občina imela skoraj šest odstotkov padlih v NOB, in je

vsaka javno priznana zasluga prav gotovo upravičena.

V zadnjih letih je uprava sklenila več medobčinskih pogodb, s katerimi si je tako olajšala delo in gnotno sredstva za razvojne storitve. V načrtih imajo tudi vprašanje šole za nenormalne otroke, vendar je pristop h konzorciju laškega območja težaven, ker počujejo tam samo italijansko, kar bi dejansko še bolj oviralo naše otroke, ki doma govorijo slovensko. Zato je med razpravo padla zamisel, da bi vprašanje izobrazbe nenormalnih otrok prevzel skupen konzorcij vseh slovenskih občin na Goriškem in Tržaškem.

Župan je tudi poročal o kritičnem gnotnem stanju, v katerega je zašel konzorcij za prevoze. Za rešitev tega vprašanja bodo morali, poleg običajnih zunanjih podpor, tudi preučiti ceno voznega lista, ki je sedaj za delavce in študente le simbolična. Občinski predstavniki so pred časom obiskali novogoriške upravitelje, s katerimi so se domenele za tesnejše sodelovanje na športnem in kulturnem področju. Nadaleje je župan najvil pričetek del za razširitev pokopališča v Dolu. Omenil je finančne težave, ki torej druge sosednje občine, s katerimi je doberdobska združena v številnih konzorcijskih delih. V bodoče bo morala uprava izvesti še nekaj skupnih del z laškimi upravitelji. Ta so: služba za odvažanje smeti, pogrebne obrede, lepenje lepakov in vnočevanje oglasnih dvakov.

Po lanskemletnem kriteriju so tudi letos razdelili občinske podpore raznim ustanovam, kot so gorska skupne ter domačinske kulturne, prosvetne in športne. Domači krovodajalni sekciji so podelili 20.000 lir, športnemu društvu Mladost 150.000 lir, katoliškemu društvu Hrast, balinarskemu društvu Gradina, prosvetnemu društvu Jezero, pevskemu zboru Kras ter jamarskemu društvu Kraški krti po 25.000 lir vsakemu.

V kratkem bo občina vključena v širšo tržno območje trziškega okraja in to na podlagi skupnega plana za trgovski razvoj, ki ga je po naročilu pripravila skupina izvedencev iz Trziča.

Daljši čas se je diskusija zavlekla okoli problema razlstitve več kot tresh sektorjev zemlje s strani vasiških oblasti v Jamljah. Zemljo so namreč razlitali že leta 1962 in sedaj je občinska uprava prejela ponudbo za izplačilo in to v znesku štirih milijonov lir, kar je za nekaj več kot 100 lir na kv. m. Zaradi nizke cene in namena zaradi katerega je bila zemlja razlita, je svet to ponudbo zavrnili.

Pred zaključkom seje je občinski svet obravnaval še vprašanje izboljšave zaposlenemu osebo in pregledu nekateri manjša vaska vprašanja.

Zanimiva filma v «Modernissimu»

Danes in jutri bodo v kinodvorani «Modernissimo» predvajali barvni film beneškega režiserja Maria Brenta «Vermisato». To je zgodba revnega kmeta, ki je odšel v veliko industrijsko mesto v upanju, da bo dobil dobro službo in se končno otresel periferičnega, vaskega življenja. Življenje pa je zelo kruto z njim; dela ne dobi in se preživlja z iskanjem glist (zato tudi naslov filma «Vermisato») za lovsko in ribičko trgovino. Režiser Mario Brenta je v tem svojem delu hotel razkriti hudo revnosten tisočev ljudi z Juga, ki zamaš isčejo delo v severnih mestih. V filmu nastopata Carlo Carlini in Maria Monti.

V kinodvorani «Modernissimo» bodo v petek predvajali film Litiane

Šolske vesti

Solsko skrbništvo javlja, da so razpisali natečaj za eno mesto vrtnarice. Kogar to zanima, naj se za vsa podrobnejša pojasnila zgasi v uradu skrbništva.

Razna obvestila

Na sedežu delavske zbornice v Ulici 24. maja 1. so namestili poseben urad ANPI, v katerem bodo člani pokrajinskega vodstva borčevske organizacije izpolnjevali po le za priznanje partizanstva ter nudili s tem v zvezi vsa potrebna pojasnila. Urad bo odprt dvakrat tedensko, in sicer ob ponedeljkih in četrkih od 16. do 18. ure.

Izleti

Mladinski krožek Gorica in športno združenje «Doma» prireja avtobusni izlet v Fordenon, kjer gostuje moška odbojkarica ekipa Doma. Vse tiste, ki se nameravajo udeležiti izleta, ki bo v nedeljo, 13. aprila, obveščamo, da se lahko vpišejo pri Eljani Bensi na sedežu Slovenske prosvetne zveze, Ulica Malta 2, tel. 24-95 ali pri odbornikih obeh organizacij. Točen urni odhod avtobusa bomo objavili naknadno.

Razstave

V novi razstavnici galeriji «G.75» v Ulici Monache so v soboto odprli razstavo goriškega slikarja Cesara Mocchiettiuja. Zelo znan je v goriških umetniških krogih, dobil je tudi veliko nagrad v deželnem in vsedržavnem merilu. Razstava bo odprta do 4. aprila.

Kino

Gorica

VERDI 20.30: nastop gledališke skupine z Reke z delom Kaiserja «Il soldato Tanaka».

CORSO 17.00-22.00 «Squadra speciale con licenza di sterminare». M. Ansara in F. York. Barvni film. MODERNISSIMO 17.30-22.00 «Vermisato». C. Carlini in M. Monti. Film v barvah.

VITTORIA 17.00-22.00 «Spogliati, protesta, uccidi». H. Moore in G. Boccardo. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

CENTRALE 16.30-21.30 «Il clan di Hong Kong». R. Woods in V. Vandell. Barvni film.

Tržič

AZZURRO Zorito.

EXCELSIOR 16.00 22.00 «La pendola». Barvni film.

PRINCIPE 17.30-22.00 «Gruppo di famiglia in un interno» H. Berger, B. Lancaster in S. Mangano. Film.

Nova Gorica

SOCIA «Skrivnostno življenje Walterja Mitija», ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00.

SVOBODA «Ivanhoe», ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00.

DESKLE «Avanturisti», ameriški barvni film ob 19.30.

DEZURNA LEKARNA V TRZICU

OB RAZPRAVAH O RABI SLOVENŠČINE V TRŽAŠKEM OBČINSKEM, POKRAJINSKEM IN DEŽELNEM SVETU

Povojni napori v uveljavljanje slovenščine v trž. občinskem svetu

V Mestnem osvobodilnem svetu v maju 1945 in v sedmih izvoljenih občinskih svetih od 1949 do danes

III.
27. novembra 1966:
važno stališče PSU

Seste volitve za tržaški občinski svet so bile 27. novembra 1966. Na teh volitvah je bilo izvoljenih kar osem slovenskih svetovalcev, in sicer: Dušan Hreščak na listi PSI, dr. R. Dolhar na listi SL, na listi KPI pa so bili izvoljeni: Jelka Grbec, Franc Gombar, Mario Grbec, Lucijan Pahor, Dolf Vilhelm in Lucijan Padovan. Prva seja je bila šele 26. januarja 1967.

Prva seja tega občinskega sveta je bila nenadoma prekinjena, ker zaradi neke formalnosti predlog župana M. Spaccinija ni prejel večine glasov. Druga seja pa je bila šele v četrtak, 26. januarja naslednjega leta 1967. Ing. A. Cuffaro (KPI): »Zahtevam prisotnost v dvorani slovenskega prevajalca za izvoljene svetovalce.« Cuffaro je nato poročil o obrazložitvi svoj predlog — poročil PD — in omenil najprej členu 3 in 6 ustave, ki govorita o narodnostnih pravicah manjšin ter nato prečital nekaj členov Posebnega statuta londonskega memoranduma, v katerih je izrecno rečeno, da imajo pripadniki slovenske narodnosti manjšinske pravice izražati se v svojem materinem jeziku v vseh javnih ustanovah. Cuffaro je tudi dejal, da se ne sklicuje samo na ustavo in na Posebni statut, temveč na splošno demokratična načela in na človekove pravice, ki morajo veljati tudi za vseh 8 slovenskih občinskih svetovalcev, ki sedijo v tržaškem občinskem svetu in ki jim je treba omogočiti, da lahko govorijo v svojem jeziku.

D. Rinaldi (KD): »Takoj za njim je govoril proti temu predlogu načelnik demokristjanske skupine DARIO RINALDI, ki je dejal, da je predlog o zakonu nesprejemljiv ter izjavil, da KPI izkorišča pravice Slovencev v svoje politične namene. Za KD je dejal, da je pokazala svojo občutljivost za slovensko manjšino, ki izhaja iz pogledov, ki jih ima KD o človekovih pravicah. Toda omenjeni predlog, je poudaril Rinaldi, ne more biti sprejet iz zakonskih vzrokov. Menil je, da so vsa pravila glede ravnanja z narodnostno manjšino v državi pristojnosti in da je zato nemogoče uveljavljati prakso, ki je proti zakonu. Krščanska demokracija, je zaključil Rinaldi, priznava pravice narodnostne manjšine, ne more pa iti mimo zakona. Samo zaradi teh vzrokov, je dejal Rinaldi, bodo demokristjanski svetovalci glasovali proti predlogu.«

Dr. Bruno Pincherle (PSIUP): »V podporo Cuffarovega predloga je govoril svetovalec dr. B. Pincherle, ki je dejal, da je načelno protij vsakemu nacionalizmu, da pa je Cuffarov predlog popolnoma pravičen. Potem, ko je dejal, da čeprav slovenski svetovalci znajo italijanski jezik, vendar lahko naletijo na težave pri izražanju in da jim je treba zato omogočiti, da popolnoma izražajo svoje misli. Nato je poudaril, da se morajo vsi Tržačani zavestati, da predstavljajo Slovenci živ del tržaškega prebivalstva in je zato dejal, da imajo slovenski svetovalci pravico govoriti v občinskem svetu v svojem materinem jeziku.«

»Za predmetni predlog Cuffara (ki je bil z večino glasov zavrnjen) — poročal PD — so glasovali svetovalci KPI, PSIUP, Slovenske skupnosti, in Gibanja za neodvisnost, proti pa so glasovali svetovalci KD, PLI, MSI in PRI; združeni socialisti (PSU) pa so glasovanja vzdržali.«

»V zvezi s predlogom Cuffara je načelnik skupine PSU A. Pittoni v svoji glasovalni izjavi dejal, da imajo predstavniki slovenske narodnosti manjšinske pravice govoriti po slovensko tako v občinskem svetu kot v drugih upravnih telesih. Da so se socialisti vzdržali glasovanja, je dejal Pittoni, pomeni samo to, da brez ustreznih ukrepov o uveljavitvi ustavnih pravic ne bo mogoče zadovoljiti tej osnovni demokratični pravici manjšine... Po drugi strani pa je glasovanje (PSU) za resolucijo v deželnem svetu pomenilo, je nadaljeval Pittoni, demokracijski pritisk, da se to vprašanje načne in reši na primeri vladni ravni. V vladi pa, da socialisti nadaljujejo z akcijo za rešitev neršenih vprašanj slovenske manjšine.«

Na novembrskih volitvah leta 1966

BERNINIJEV URBAN VIII. «ILEGALNO» V KANADI

Galerija v Ottawi ga ne mara vrniti, ker ga je kupila povsem legalno neke izven italije in Evrope

OTTAWA, 25. — V »National Gallery« v Ottawi imajo zadnje čase več občinstva kot so ga imeli nekoč, njeno vodstvo pa tudi nekaj več skrbi kot prej. Razlog temu je lep, čudovit doprinos kipi papeža Urbana VIII., za katerega se bele marmorne prihajajo v galerijo, da bi si ogledali to delo, ki ga je vodstvo galerije postavilo v eno izmed dvoran prvga nadstropja. Vodstvo galerije ima težave s tem kipom zato, ker je »ilegalno« prišel v muzej. Prava zgradba so v Ottawi prepoznali, da krivda ni njihova in da je kip sicer legalno šel iz domačine, legalno pa prišel k njim. Zato je ljudem iz vodstva galerije sicer nekoliko nerodno, ker so takšne stvari sploh nerodne, toda njihova »vest je mirna«. Kako in zakaj?

Italijanske oblasti zahtevajo, naj bi se delo slovitega mojstra ponovno vrnilo v domovino. Pooblaščenec italijanski funkcionar Rodolfo Siviero, ki vodi na zunanem ministrstvu komisijo za ponovno pridobivanje nezakonito odpeljanih umetnin, se sicer trudi, da bi Berninijev Urban VIII. prišel spet domov, toda brez rezultata. Zanimivo pa je, da je pod slernim eksponatom še omenjena galerija poslovala z imenom umetnika, naslov umetnine in z datumom nakupa. Pri Berninijevem Urbanu VIII. pa tega datuma ni.

Kot se je zvedelo iz kompetentnih krogov, je marmornati doprinos kipi Urbana VIII. ubral »pot izganjanja ali begunstva« v šestdesetih letih. Tako pravi Rodolfo Siviero, ki za trjuje tudi, da je predložil kanadskim oblastem zahtevo po vrnitvi umotvora. Še več, Siviero pravi, da italijanske oblasti niso nikoli izdale dovoljenja za izvoz umetnine in da bi ga niti : : dale, tudi če bi to dovoljenje kdo zahteval. To se pravi, da je kip šel iz domovine ilegalno.

Na to dokaj konkretno pa čeprav posredno obtožbo Kanadanci odgovarjajo, da se jih »protizakonito begunstvo« Berninijevoga Urbana VIII. ne tiče, ker: da so ta kip oni povsem normalno in legalno kupili, toda ne v Italiji celo niti ne v Evropi, pač pa na neki drugi celini.

Kaže, da so Kanadanci kip kupili v ZDA in direktorica galerije Jean Sutherland Boggs, ki je hkrati podpredsednica deželne vlade v Ottawi, pravi, da je njenemu muzeju posredoval to delo neki znan trgovec z umetninami iz New Yorka. Kje je on kip kupil, ni znano, prav tako ni bilo povedano, koliko je kip stal. Govori se, da so Kanadanci za kip dali en milijon dolarjev, torej okoli 600 milijonov litr.

Kanadanci torej priznavajo, da kipa niso kupili od italijanskega lastnika pač pa da jim je delo posredoval neko drugi, toda »naša vest je čista«, je rekla gospa Jean Sutherland Boggs, ki je tudi dodala, da je Urban VIII. edino Berninijev delo v Kanadi in da to za njih ogromno pomeni.

Kanadanci tudi pravijo, da ima Italija neverjetno veliko Berninijevih del in da bo lahko tako rekoč prebolela »izginotje« Urbana VIII.

Sicer pa je zanimivo, da za tega Berninija nihče ni vedel in ga je v razmeroma nedavni dobi odkril znani ameriški strokovnjak prof. Rudolf Wittkower, ki je ugotovil, da predstavlja kip prvo verzijo papeževoga doprinskega kipa, torej kipa Urbana VIII., papeža, ki je bil Berninijev velik prijatelj.

Prejeli smo

PIONIR — Poljudno-znanstvena revija za mladino, šte. 8, letnik 1974—1975.

nih zagotovil, temveč da gre za konkretne zagotovitve in ukrepe.» Dr. R. Dolhar (SS): »Dolhar je izrazil nezadovoljstvo Slovencev, ker 25 let po sprejetju ustave niso bili odobreni zakonski ukrepi v njihovo korist, da dežela ni sprejela zaščitnih zakonov, čeprav je bila s posebnim statutom ustanovljena prav zaradi obstoja slovenske narodnostne skupnosti in čeprav prodri mnenje, da je zaščita jezikovnih skupin zaščita demokracije in kulturna obogatitev vseh. Dolhar je predložil v razpravo resolucijo, da naj občinski svet pozove vlado, da uvede ustrezne zakone, ki jih predvideva ustava in podpisane mednarodne obveznosti glede pravic slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.«

14. januarja 1973 pa je PD objavil naslednje dodatno poročilo: »... kot smo že podrobno poročali, so na petkovi prvi seji tržaškega občinskega sveta, ki se je zavlekla pozno v noč, svetovalci KPI zahtevali za slovenske svetovalce, da imajo pravico govoriti v materinem jeziku, kar je bilo s formalnimi razlogi zavrnjeno. Za predlog sta glasovala poleg svetovalcev KPI tudi dr. Dolhar in svetovalec Tržaškega gibanja za neodvisnost Marchesich...«

Sele novembra leta (1974) je ob priliki 20-letnice londonskega memoranduma svetovalec Slovenske skupnosti dr. R. Dolhar, — kot smo pred kratkim poročali — zahteval prevajalca in izjavil, da je sklenil, da bo odslej dosledno govoril v slovenščini. Med sejo občinskega sveta, ki je sledila, je v zvezi s to zahtevo župan ing. M. Spaccini sporočil, da je vprašal za mnenje predsedstva vlade v Rimu. (Svetovalec S. Spetić je nato med drugim izjavil, da rimska vlada ni pristojna za odločanje o tem, ali se člen 5 Posebnega statuta sme izvajati ali ne).

KONEC

KPI zahtevali za slovenske svetovalce, da imajo pravico govoriti v materinem jeziku, kar je bilo s formalnimi razlogi zavrnjeno. Za predlog sta glasovala poleg svetovalcev KPI tudi dr. Dolhar in svetovalec Tržaškega gibanja za neodvisnost Marchesich...«

Sele novembra leta (1974) je ob priliki 20-letnice londonskega memoranduma svetovalec Slovenske skupnosti dr. R. Dolhar, — kot smo pred kratkim poročali — zahteval prevajalca in izjavil, da je sklenil, da bo odslej dosledno govoril v slovenščini. Med sejo občinskega sveta, ki je sledila, je v zvezi s to zahtevo župan ing. M. Spaccini sporočil, da je vprašal za mnenje predsedstva vlade v Rimu. (Svetovalec S. Spetić je nato med drugim izjavil, da rimska vlada ni pristojna za odločanje o tem, ali se člen 5 Posebnega statuta sme izvajati ali ne).

KER JE NAFTA PREDRAGA, SO SE VRNILI K PREGOBU V dnevnem kopu v Vreocih največji bager na svetu

Nafta je bolj praktična, toda predraga - Čemu kupovati drago surovino, ko je cenejše na pretek - V dolini Kolubare je ogromno premoga

Ze nekajkrat smo podčrtali, da so se zaradi energetske krize in visokih cen nafte v nekaterih deželah vrnil spet k premogu. Rudarji in rudniki, ki so šli nekoč »v pozabo«, se lahko sedaj ponovno uveljavljajo. Ponekod je bila ponovna vrnitev pomenila ne le ponovno oživitve, pač pa celo nekakšen preobrat. To na primer doživlja dolina Kolubare, kjer je verjeto eden največjih rudnikov premoga na Balkanu, vsekakor pa najbogatejši površinski oziroma dnevni kop na Balkanu.

Kolubara je reka, ki teče od bilzine Valjeva in se po 123 kilometrih soteski v dolini zliva kot desni pritok v Savo. Kolubarca dolina pravzaprav ravna je bila baje ena najplodnejših področij v Srbiji. Toda nikoli ni dolina Kolubare bila nikoli ljudem, kot jim nudi danes na tistem področju, koder so odkrili premog. Nihče ni slutil, kaj

se krije pod plodnimi njivami Kolubarske doline.

Na področju, kjer so danes ogromni rudniki, so Kolubarci stoletja tožili zaradi pomanjkanja vode, kajti za vodo so morali kopati globoke vodnjake, ker na površni vode ni bilo. Ko pa so prišli globoko, je bila voda vedno motna, »crna od premoga«. Nato so premog Kolubarci sami kopali, toda ne kot rudarji, pač pa za domačo rabo, za domačo kurjavo. Iz teh »improviziranih« in »občasnih« rudarjev, so se spremenili v prave rudarje in kopali premog v normalnem rudniku torej, v jasku, pod zemljo, kot se dela v normalnih rudnikih. Nato je prišla doba, ko je začela premog zamenjati nafta in ko je kolubariskim rudarjem postajalo tesno, ker njihovega premoga niso potrebovali.

Inženir Milan Milić, direktor elektrarne »Kolubara« v kraju Vreoci, ki pravi:

»Bili so težki dnevi za premogovnike. Mnogi so menili, da bo »dijer« nafta povsem izpodrinila premog. Velika sredstva so se vlagala v obrate, v centra, ki da jih bo pogonjala nafta. Grozila je nevarnost, da bodo rudarji ostali na cesti. Pravili so, da je električni tok zelo drag, če generatorje poganja premog. Moralo je to tudi rešiti, kajti vprašanje je, kakšno pogonsko energijo imaš. Cenena je vedno boljša, kot draga. Premog pa ne more biti nikoli prav poceni. Vrh tu tega je nafta bolj praktična za vsakdanjo rabo. Toda nafta v Jugoslaviji ni poceni, kot je n.p.r. v Kuwaitu. V Kuwaitu prav gotovo ne bodo kopali premoga, ko pa ne vedo, kam z nafto. Ko pa je v Jugoslaviji in vsem svetu nafta postala draga, bi bilo nesmiselno uvažati drago nafto za pogonjanje termičnih strojev, ko pa je doma premoga na pretek. In tako je združeno podjetje elektroindustrije Srbije sklenilo, da se preusmeri na premog. Dvakrat je dvignilo cene premoga in rudarji v kolubariskih rudnikih so se lotili dela kot še nikoli prej.«

V Srbiji je nekajkrat zmanjkalo premoga za centrale. Srbija razpolaga z nekaterimi termičnimi centralami, ki predstavljajo veliko zmogljivost. Ker pa so rudniki bolj slabo delali, je prehod pomenil tudi večje težave. Ko pa so Kolubarci zavili rokave, centralam ne primanjkuje premoga. Vendar so morali rudniki prej »preboleti« krizo, kajti rudarji so sicer nakopali dovolj premoga, rudniki pa niso bili opremljeni z zadostnimi stroji in napravami za mehanično predelavo in za izločanje in mletje premoga za centrale. Rudniki so se znašli v finančnih težavah.

Za rudnike v dolini Kolubare je znano, da imajo »surovin« na pretek. Rekli smo, da gre za dnevni kop, to se pravi za površinsko kopanje premoga. Veliki bazen v dolini Kolubare je tolikšen, da do koder seže oko »ni več plodnih« ni, ni več slivovih nasadov, ni več travnikov, ni več livad. Izginili so tudi grci, izginile so posamezne kmetije. Vso površino, to celo 20 metrov površinske zemlje so odkopali in »prenesli« in iz nje napravili velike griče.

Pod to plastjo zemlje pa se črniijo debeli sloji črnega premoga. Pravzaprav ne gre za črni premog, pač pa odličen lignit, torj za rjavi premog. Toda tega je toliko, da računajo, da je tu, samo na tem področju za štiri milijarde ton premoga.

Kolubariskim rudarjem ni bilo lahko, ker so morali za vse to nabaviti stroje in naprave. Toda kaže, da v dolini Kolubare koplje premog največji, prav gotovo eden največjih bagerjev na svetu. Njegova »člca« ali njegovi »nohti«, ki grebljejo v desetine metrov debele plasti premoga, skopljajo ga in vagon čistega premoga na minuto. Bager se počasi na gosenicah premika vzdolž »črebra« premoga in po tekočem traku se premog steka na tovornjake in vagonje. Bager je »čudovita« jeklena konstrukcija, ki opravlja delo stotin rudarjev.

In vendar zapostuje kolubariski rudnik 6800 ljudi, rudarjev, ki pravijo: »Pri nas ni zastoja, pri nas ni pomanjkanja, danes lahko dobavimo potrošnikom toliko premoga, kolikor ga potrebujejo. Elektrarne lahko brez strahu načrtujejo svojo proizvodnjo ne glede na pomanjkanje, ki smo mu bili priča pred nedavnimi.«

V kraju Vreoci, kjer je nekakšno središče rudnika, brnijo telefoni noč in dan. Nekoč so brneli, ker so iz termičnih central urgirali nove količine premoga, danes zato ker naročajo nove količine in se zahvaljujejo za dobavljen premog.

VALERIJ JAKOMIN JE SLAVIL ŠESTDESETI ROJSTNI DAN

Pred tednom dni je v krogu svojcev in prijateljev slavil svoj 60. rojstni dan Valerij Jakomin, znan antifašist in borec.

Valerij Jakomin se je rodil 19. marca 1915 v Kopru, njegova družina pa izhaja iz Boninov pri Kopru, kjer so Jakomini imeli majhno kmetijo.

Valerij je obiskoval osnovno šolo v Pradah pri Kopru. Bilo je to prav v času, ko so italijanske fašistične oblasti ukimile slovenske šole in uvedle italijanske. Po končani šoli je delal doma na kmetiji in se je udeležil, koder je bilo kaj dela, ker stalne zaposlitve ni dobil. Že v mladeniških letih je sodeloval pri raznih antifašističnih akcijah, leta 1932 pa tudi pri znanih kmečkih demonstracijah v Kopru, ko so kmetje iz koprskih okolic in slovenske Istre nasploš zahtevali nižje davke in boljše življenjske razmere.

Leta 1935 so ga na naboru priznali za sposobnega, toda po stari navadi so v Vangelu priredili naborniki običajno zabavo. Med nje pa se je bil vrnil provokator, ki je izsiljeval fašistične pesmi, pa so ga fantje najprej izločili, nato tudi fizično obdelali. Valerija Jakomina so ob tej priložnosti in tudi zaradi drugih akcij zaprli v koprsko zapore in ga po treh mesecih zadrževanju in mučenju poslali v puljske zapore. Ko tudi tu niso iz nje izločili ničesar, so ga obsodili na pet let konfinacije in ga poslali na otok Ventotene. Tja je prišel januarja 1936. Ker pa so fašisti tedaj »zmagali« v Etiopiji in zasedli Adis Abebo, so političnim jetnikom podelili amnestijo in maja 1936 je Valerij Jakomin prišel domov. Toda že o njih malo mesecev, kolikor jih je prebil na otoku, je dobro izkoristil za izpolnitev na raznih težjih.

Leta 1937 so ga poklicali pod orožje in poslali v Macerato v srednjo Italijo. Ko pa so se fašisti 1941 pripravljali na napad na Jugoslavijo, so kot mnoge druge zavredne in napredne Slovence tudi Valerija Jakomina aretirali in ga poslali v Montanaro pri Turinu, kjer so zbrali veliko Slovencev iz naših krajev in jih držali »v vojaški suknji«, vendar brez orožja.

Iz Montanare so ga poslali v Neapelj, da bi odotod šel v Afriko, toda namesto v Afriko so ga poslali na Sardinijo, kjer je v kraju Iglesias blizu Cagliarija prišel v stik z drugimi slovenskimi antifašisti in tudi z vodstvom NOB v tabornišku vojni ujetnikov bišve jugoslovanske vojske, ki so bili v rudnikih Carbonia.

Ze septembra 1941 pa so Jakomina poslali domov, ker je spretno simuliral bolezen. Toda brž ko je prišel domov, že naslednjega dne so ga aretirali, tako da je bil a »retiran« že 22. septembra 1941. Do avgusta 1942 je bil pod policijskim nadzorom, nato pa ponovno začetje elektroindustrije Srbije sklenilo, da se preusmeri na premog. Dvakrat je dvignilo cene premoga in rudarji v kolubariskih rudnikih so se lotili dela kot še nikoli prej.«

V Srbiji je nekajkrat zmanjkalo premoga za centrale. Srbija razpolaga z nekaterimi termičnimi centralami, ki predstavljajo veliko zmogljivost. Ker pa so rudniki bolj slabo delali, je prehod pomenil tudi večje težave. Ko pa so Kolubarci zavili rokave, centralam ne primanjkuje premoga. Vendar so morali rudniki prej »preboleti« krizo, kajti rudarji so sicer nakopali dovolj premoga, rudniki pa niso bili opremljeni z zadostnimi stroji in napravami za mehanično predelavo in za izločanje in mletje premoga za centrale. Rudniki so se znašli v finančnih težavah.

Za rudnike v dolini Kolubare je znano, da imajo »surovin« na pretek. Rekli smo, da gre za dnevni kop, to se pravi za površinsko kopanje premoga. Veliki bazen v dolini Kolubare je tolikšen, da do koder seže oko »ni več plodnih« ni, ni več slivovih nasadov, ni več travnikov, ni več livad. Izginili so tudi grci, izginile so posamezne kmetije. Vso površino, to celo 20 metrov površinske zemlje so odkopali in »prenesli« in iz nje napravili velike griče.

Pod to plastjo zemlje pa se črniijo debeli sloji črnega premoga. Pravzaprav ne gre za črni premog, pač pa odličen lignit, torj za rjavi premog. Toda tega je toliko, da računajo, da je tu, samo na tem področju za štiri milijarde ton premoga.

Zasedanje «o zrelosti jedrske energije»

Združenje American Nuclear Society, ki šteje v svojih vrstah 12.000 ameriških znanstvenikov in tehnikov, ki se ukvarjajo z razvojem jedrske znanosti, je sporočilo, da bo od 21. do 25. aprila letos v Parizu mednarodna konferenca o temi »Zrelost jedrske energije«. Konferenco organizirata gornje-ameriško združenje in sorodna evropska organizacija »European Nuclear Society«.

Častni predsednik svetovnega zasedanja atomistov bo François Xavier Ortol, član evropske atomske komisije, delovni predsednik zasedanja pa bo načelnik francoske atomske l'omisie A. Giraud. Program konference pripravljajo nacionalne komisije belgijskih, zahodnonemških, francoskih, italijanskih, angleških, švicarskih in ameriških atomistov. Glavne teme bodo obdelali strokovnjaki iz 23 dežel, ki bodo govorili v glavnem o jedrskih napravah, o fuziji in o posebni uporabi jedrske energije ter o obogatitvi ali o oplemenitenu jedrskih goriv.

RADIO TELEVIZIJA

SREDA, 26. MARCA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

- 10.30 - 11.50 Šola
- 12.30 Poljudna znanost: Motorji
- 12.55 Anketa o poklicih: GEOLOG
Poklicu geologa posveča italijanska televizija tri strokovna nadaljevanja, ki jih je pripravil Luca Ajroldi. Kot je znano, se ukvarja geologija s strukturo zemlje, konkretnije z raznimi formacijami zemeljske skorje. O uporabi tega poklica oziroma te znanosti, bi bilo odveč govoriti, pomislimo le kolikšne energije se krijejo v zemlji v obliki premoga, nafte, podzemeljskega plina, pa tudi raznih voda, dodajmo temu še druga rudna bogastva
- 13.30 DNEVNIK in Danes v parlamentu
- 14.10 Vzgojni problemi
- 16.00 in 17.00 Šola
- 17.00 DNEVNIK
- 17.15 Program za najmlajše: General medved - sovjetski lutkovni film
- 17.30 JAZON, risani film, ki ga je pripravila finska TV
- 17.45 Program za mladino: Disneyland
- 18.30 La Fontaineove pravljice
- 18.45 Poljudna znanost: GIUSEPPE DI VITTORIO
Nocoj pride na vrsto tretja, zaključna oddaja o znanem italijanskem sindikalistu Di Vittoriju. Oddajo je pripravil Enrico Gastaldi ob pomoči časnikarja in pisatelja Davida Laiole
Italijanske kronike, Danes v parlamentu in Vremenska slika DNEVNIK
- 20.00 Kam gre Amerika
Nocojšnja oddaja nosi naslov »Ameriško mesto«. To je prvo nadaljevanje iz niza nadaljevanj, ki bodo skušala prikazati sedanje razmere v ZDA in tudi njihove perspektive. Za Američana pravijo, da je poln protislovij, kajti srečali bomo Američana, ki živi v blagostanju, ki je usmerjen v jasno rekl bi v napredno bodočnost, človeka, ki odprto gleda v svet, pa čeprav ljubosumno ščiti svojo varnost. V Američanu pa lahko srečamo tudi človeka, ki živi na robu družbe, ki mu bodočnost nič ne nakazuje, ki v svet gleda v svet kot nekakšen »čuvaj se edinega svobodnega otoka«. Preveč je zapletena Amerika, da bi jo mogli v slavu dveh prikazati. Vprašanje je, ali bodo vsa nadaljevanja mogla vsaj približno orisati na eni strani velikiški obseg, na drugi vsa protislovja, ki se krijejo v kratki ZDA
- 21.45 ŠPORTNA SREDA
- 22.45 DNEVNIK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

- 18.45 Športni dnevnik
- 19.00 Ob 7. uri zvečer: glasbena prireditev
Christian De Sica vodi to oddajo že dolgo in bo imel danes v gosteh pevca Pierra Groscolasa, pevko Giulietto Sacco, pevkarja Landa Fiorinija in še druge bolj ali manj znane umetnike s tega področja
- 20.00 Večerni koncert
Violist Lino Lama in pianist Paolo Bordini bosta na nocojšnjem koncertu izvajala Roberta Schumann skladbo »Maerchenbilder« ter Benjamina Brittena skladbo »Lachrymae«
- 20.30 DNEVNIK
- 21.00 Mojstri filma: VITTORIO DE SICA
IL SIGNOR MAX
Film je režiral Mario Camerini, v glavni vlogi igra Vittorio De Sica.
Nocoj se začne nov ciklus filmov, posvečenih režiserju in umetniku Vittoriju De Sici, ki je umrl pred štirimi meseci, sredi novembra lani. Kot je znano, je De Sica začel svojo umetniško pot zelo mlad, a je zelo kmalu prišel med vodilne umetnike tako v gledališču kot tudi v filmskem svetu. Film »Il signor Max« je eden njegovih prvih uspešnih filmov. Camerini ga je z njim napravil 1937, leta in sicer po predlogi razmeroma majhnega dela, ki ga je napisal Amleto Palmieri. Ze tedaj se je De Sica spoznal z Mariom Soldatiem, ki je Palmieri pomagal izdelati scenarij za film. Poleg De Sice so v filmu igrali še ljudje, ki jih danes nihče več ne pozna

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 8.10 ŠOLA
Amazonka, Oživele lutke. Nove knjige, Zvok v filmu, Bitka na Neretvi, Farma govodi, itd.
- 17.30 Viking Viki, otroški film
- 17.55 Obzornik
- 18.10 Mladi za mlade, oddaja je pripravila beograjska TV
- 18.45 Po sledeh napredka
Današnja oddaja bo imela več prispevkov. Prvi bo prispevek o delu tehnikov fakultete za naroslovje in inštituta Jožef Stefan, ki so obratu na Žirovskem vrhu r... Jučili še polindustrijsko napravo za koncentriranje urana s topljivo ekstrakcijo. Rezultati raziskav, ki jih omogoča ta naprava, bodo pomembni pri načrtovanju rudnika urana na Žirovskem vrhu. Ker grade v Krškem jedrsko centralo, bo Žirovski vrh izredno pomemben kot rudnik urana.
Drugi prispevek bo govoril o novem proizvodu slovenske tovarne oken v Podvelki. Gre za sodoben gradbeni element z veliko svetlo odprtino, s plastičnim okenskim profilom ter s posebno izvedbo okolja.
Gornjima domačima prispevkoma se bo pridružilo še več tujih prispevkov glede na raziskave mahovja, zemeljske mikroflore, prispevek o potapljaških obleki itd.
- 19.30 DNEVNIK
- 20.05 Film tedna »TATTOVI KOLES«
Tatovi koles je razmeroma star film. Vittorio De Sica ga je napravil 1948. leta. Kakor je znano, spada ta film v vrsto najboljših del italijanskega neorealizma. Čeprav smo si ta film že večkrat ogledali, zasluži, če si ga ponovno ogledamo. Zgodba je preprosta: brezposelni delavec dobi zaposlitev, da mora imeti kolo. S težavo pride do njega. Ko pa že vsi izgubijo kruha, skuša ukrasti kolo, pa ga pri tem zalotijo
- 22.00 Miniature: kvartet Boška Petrovića
Boško Petrović je eden izmed najboljših izvajalcev jazzovske glasbe v Jugoslaviji in v tem svojstvu vsakoletni gost festivala v Ljubljani. Na 14. festivalu jazzovske glasbe v Križankah se je predstavil z novim kvartetom
- 22.15 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 19.55 Otroški kotiček
- 20.15 DNEVNIK
- 20.30 Film o Eddyju Merckxu
- 22.00 Jazzovska glasba: Duo Stivin - Dašek

TRST A

- 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 jutranja glasba; 11.35 Pratika; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Koncert; 18.50 Jazz; 19.10 Ital. narodni pesniki v Trstu; 19.30 Program za najmlajše; 20.00 Sport; 20.35 Wagnerjev »Farsfal«; 22.00 Nežno in tiho.

KOPER

- 6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 8.30 Mali umotvori velikih mojstrov; 10.10 Otroški kotiček; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Notranje politične aktualnosti; 15.00 Polke in valčki; 16.45 Gojenci piranske glasbene šole; 17.15 Portret; 18.00 Progressiva glasba; 18.30 Domači pevci; 19.00 Prenos RL; 19.30 Pisanja glasba; 20.00 Zborovsko petje; 21.00 Literarna oddaja.

NACIONALNI PROGRAM

- 7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 8.30 Jutranje poudarke; 9.00 Vi in jaz; 10.00 Reportaža; 11.10 Srečanja; 11.30 Izbran spored; 12.10 Cetrli program; 14.05 Drugi zvok; 15.10 in 17.40 Program za mladino; 16.00 Sončnica; 17.05 Komorna in operna glasba; 18.00 Pi-

II. PROGRAM

- 7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30 Poročila; 8.40 Kako in zakaj?; 9.35 Nadaljevanje; 9.55 Povepke; 10.35 Na vaši strani; 12.40 Smern na kavo?; 13.40 Kako in zakaj?; 14.00 Plošče; 15.40 Glasbeno - govorni spored; 17.30 Reportaža - govorni spored; 17.30 Plošče; 20.50 Plošče; 22.50 Človek v noči.

SLOVENIJA

- 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.50 Rekreacija; 6.10 Glasbena matineja; 9.50 Za mlade razvedne; 9.25 Glasbena pravljica; 9.40 Temelji marksizma; 10.15 Urednikov dnevnik; 11.15 Z nami doma in na poti; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 Naši operni pevci; 15.45 »Loto vrtiljak«; 16.45 Orkester Philharmonia; 17.00 Aktualnosti; 17.20 Iz reportaža; Komornega zbora; 18.35 Predstavljamo vam...; 19.40 Ansambel Francisa Puharja; 19.50 Lahko noč, otroci; 20.00 Koncert Simfoničnega orkestra; 22.20 S festivalov jazz; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Melodije.

Odvetnik svetuje

V tej strokovni rubriki naš pravni svetovalec, goriški odvetnik dr. Peter Sanzin, seznanja čitatelje z vsakdanjo problematiko pravnega značaja, tako z lastnimi sestavki, kot z odgovori na vprašanja, ki jih lahko čitatelji naslovijo na uredništvo v Trstu (Ul. Montecchi 6) in v Gorici (Ul. 24. Maggio 1) ali na pisarno dr. Sanzina v Gorici (Ul. Duca d'Aosta 42).

ŠE O SLUŽNOSTI PREHODA ZA KMEČKE POTREBE

Nekateri kmetje iz zgornje občine mi pišejo: »Če od nekdanj, to je nekaj deset let, uživamo pravico do prehoda po zemljišču nekega svojega sosačana, kajti do svojih vinogradov nimamo drugega dostopa. Lastnik zemljišča, sam tudi kmetovalec, nam do sedaj nikoli ni odredil te pravice, celo skupaj z nami je dal razstreliti skalovje, ki je oviralo prehod s kamioni. Zadnje čase pa trdi, da smemo še naprej uporabljati prehod, vendar samo z navadnimi kmečkimi vozovi, ne pa z večjimi vozili, konkretno s kamioni. Navozil je celo kamene na prehod, da bi tako oviral prehod s kamioni, ki jih občasno uporabljamo za prevoz raznih materialov, seveda v zvezi s kmečkim delom.

Takoj naj dodamo, da nismo nikoli poskrbeli, da bi omenjeno pravico do prehoda tudi vključili, da bi tako imeli zakonito veljavno služnost prehoda. Kakorkoli že, pravica do prehoda je neoporečna in tudi lastnik sam jo spoštuje, nejasno pa je, ali sme on sam določiti, s kakšnimi vozili smemo do svojih vinogradov. Omenili smo, da je pred leti tudi on kril del stro-

škov za izravnano omenjene poti. Ker ne želimo nobenih tožb, pa tudi ne opozoril s strani kakega odvetnika, ki bi ga v ta namen najeli — vse to bi samo razburilo duhove —, Vas prosimo, da pri me obravnavate v rubriki, ki jo vodite, tako da bo vsem prizadetim jasno. Dodatno bi še želeli zvedeti, ali smemo vzdolž omenjenega prehoda napeljati vodo do svojih vinogradov?.

Pravica do prehoda je nesporna. Vprašanje je, če se morejo prizadele posluževati le starih kmečkih prevoznih sredstev, ali če, v posodobljanju kmečkih pripomočkov, lahko uporabljajo tudi motorna vozila.

Sodišča so že imela priliko ukvarjati se s podobnimi primeri ter so določila, da so služnosti prehoda za kmečke potrebe, ki so včasih veljale za vozila z živinsko vprego (volovi, konji), danes ravnotako uporabljive za traktorje s prikolicami in za druge stroje.

Tako je tudi dopustna uporaba tovornjakov, če ti služijo za potrebe obdelovanja zemljišč, pri tem bi se sicer lahko osporavala omejitev v slučaju, da so tovornjaki tako

ogromni, da spremenijo poljsko pot (ki je široka do tri metre) v širšo, pravo cesto. Vendar ni v konkretnem primeru za lastnika zemljišča po katerem teče pot, nikakega pogoja, da bi se protivil prehodu s tovornjaki, ker je sivočasno sam pristal na širjenje in ureditev poti, ki je bila popravljena z izrecnim namenom, da bo koristila prizadetim za nova vozila.

Pomanjkanje vknjižbe služnosti prehoda ne spremeni stanja odnosov med prizadetimi in lastnikom. Slednji vsekakor ne sme samovoljno ovirati prehoda (z navozom kamena na pot), ker bi lahko kazensko odgovarjal, če bi ga prizadele prijavili sodišču: kot sem že imel nekajkrat priliko povedati, člen 392 kazenskega zakonika kaznuje vsakogar, ki si »dela pravico sam« namesto, da bi postavil ustrezen zahtevek na sodišče.

V členih 1033-1038 civilnega zakonika so določena načela, po katerih je možna napeljava vode tudi na poljska zemljišča. Ni dvoma, da imajo prizadele pravico, da napeljejo vodo do svojih vinogradov, če ni drugega, bodo napeljali vodo po sosedovem terenu tako, da bo imel sosed najmanj nevičarnosti; predstavljam si, da bo tudi v tem primeru, kot po navadi, najbolje napeljati vodo po poti, ki služi za prehod; tako se namreč lastniku zemljišča ne napravi škode na prihodkih ali nasadih. Seveda bo treba priznati in plačati odškodnino za to novo služnost.

Svetujem, da se prizadele kmetje potovorijo in sporazumejo z lastnikom poti tudi glede napeljave vode, kajti drugače bi bil potreben poseg sodnika, da dovoli in določi izbiro kraja in načina za postavitev vodovoda.

PREDSTAVLJAMO VAM OBČINO RIBNICA

Iz zaostalosti med razvitejše

Skupno slavje slovenskih in italijanskih borcev proti fašizmu

26. marca vsako leto slavi občina Ribnica svoj praznik v spomin na zmago partizanskih brigad v Jelenov žlebu, kjer so partizani popolnoma uničili eno izmed kolon italijanske divizije Macerata, ki jim je nameravala udariti v hrbet. Na letošnje svečanosti je vabljeni tudi delegacija pobratene občine Arcevie iz Italije.

Občina Ribnica, ki šteje le 12.500 prebivalcev, je bila od nekdaj znana po »domarjih«, krošnjarijih, ki so po svetu prodajali ribniško suho robo pa tudi lonce, ki so jih izdelovali iz gline. Ta domača obrt v občini vedno bolj izumira. V občini so le še trije lončarji, medtem ko je proizvodnja suhe robe v glavnem prešla iz ročnega na strojno delo.

Občina Ribnica je bila še dolgo po vojni, še pred osmimi leti, med najmanj razvitimi, saj je bila med tistimi šestimi izmed 60 slovenskih občin, ki so imele najmanjši narodni dohodek na prebivalca. V zadnjih letih pa so obstoječa podjetja INLES, RIKO, DONIT in druga vedno bolj posodabljala in povečevala svojo proizvodnjo, odprli pa so še nova kot Eurotrans (avto-transport) in ITPP (proizvodnja oziroma montaža peči in štedilnikov). Vse to je pripomoglo k velikemu skoku naprej, saj se občina Ribnica danes uvršča po narodnem dohodku na prebivalca že na okoli 40. mesto v republiki, se pravi med srednje razvite.

Medtem, ko so v preteklosti dajali vso pozornost in tudi denar za razvoj gospodarstva, predvsem in-

dustrije, pa lahko v zadnjih letih namenljajo vedno več denarja za gradnjo stanovanj, asfaltiranje cest, gradnjo vodovodov, šol, vrtcev in drugega. Medtem ko so nove šole že dograjene, bodo letos zgradili v Ribnici še nov vrtcev, pripravljajo pa tudi načrte za gradnjo telovadnice, zaprtega plavalnega bazena in novega zdravstvenega doma. Za vsa ta in še nekatera druga dela ne bo porabljen le denar iz občinskih bančnih in drugih virov, ampak tudi samoprispevek občanov. Ribniški občani so se namreč z referendumom odločili, da bodo vsi presegali 5 let od svojih dohodkov po 2 odstotka za urejanje raznih

kraja in občine ter da so zato zanj tudi sami dolžni prispevati po svojih materialnih in duhovnih možnostih.

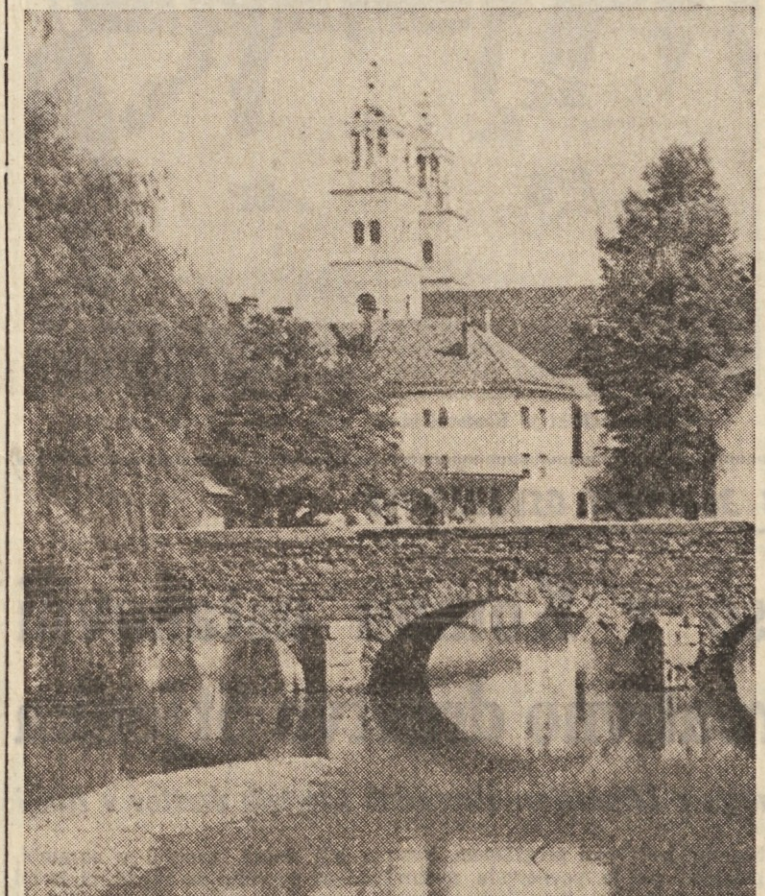
Letošnji občinski praznik bodo ribniški občani praznovali še posebno slovesno tudi zato, ker prav letos praznujejo v vsej Jugoslaviji 30. letnico osvoboditve oziroma zmage nad fašističnimi in nacističnimi zavojevanci.

Že v petek, 21. marca, so v Petkovi galeriji v ribniškem gradu odprli razstavo del domačega slikarja Dušana Matoha. V soboto, 22. marca, pa je bil pohod motorizirane kolone članov Avto-moto društva v

vem žlebu in delegacija pobratene občine Arcevie iz Italije.

Pobratenje z Arcevio je tudi sad skupnega boja Ribničanov in Arceviancev proti fašizmu in nacizmu. Ko so se namreč po kapitulaciji Italije vračali nekateri Ribničani iz italijanskih taborišč in zaporov proti domu, se jih je nekaj pridružil borcem italijanskega odporiškega gibanja v občini Arcevia, provinca Ancona. Bojno tovarštvo so obdržali tudi po vojni in sicer najprej z dopisovanjem in obiski ribniških borcev na proslavah članov odprniških organizacij v Arcevi in Anconi, nato pa sta se obe občini pobratili. Zdaj imata redne prijateljske stike. Obiskujejo pa se tudi športne in kulturne skupine obeh občin. Obe občini sta poleti izmenjali tudi že skupini otrok tako, da so mladi Ribničani letovali v Arcevi, otroci iz Arcevie pa na Travnici gori v ribniški občini.

J. PRIMC

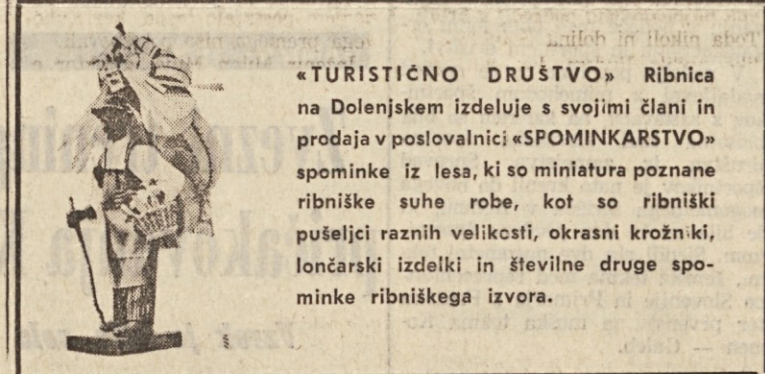

Motiv iz Ribnice

njnih zadev v občini. Razen tega prispevka pa so po nekaterih vaseh ali krajevnih skupnostih izglasovali občani še posebni, dodatni samoprispevek, ki ga plačujejo za urejanje vodovodov, asfaltiranje cest in razne druge zadeve na svojem območju. Hkrati z gospodarskim napredkom občine prodira v zavest občanov vedno bolj misel, da so sami odgovorni za napredek svojega

Jelenov žleb, peš pa so krenili v prispevka pa so po nekaterih vaseh ali krajevnih skupnostih izglasovali občani še posebni, dodatni samoprispevek, ki ga plačujejo za urejanje vodovodov, asfaltiranje cest in razne druge zadeve na svojem območju. Hkrati z gospodarskim napredkom občine prodira v zavest občanov vedno bolj misel, da so sami odgovorni za napredek svojega

Na sam praznik, 26. marca pa bo v Ribnici svečana seja občinske skupščine, na katero so vabljeni tudi predstavniki starih brigad, ki so sodelovale v boju v Jelenov

Motiv iz Ribnice

»TURISTIČNO DRUŠTVO« Ribnica na Dolenjskem izdeluje s svojimi člani in prodaja v poslovalnici »SPOMINKARSTVO« spominke iz lesa, ki so miniaturna poznanje ribniške suhe robe, kot so ribniški puščjci raznih velikosti, okrasni krožniki, lončarski izdelki in številne druge spominke ribniškega izvora.

Za omenjene posege nudi kmečka bolnišnica blagajna sledeče prispevke ena tantuma:

1. za vsak element ali zobno kroglico 2.500 lir, vendar za isti element lahko zavarovavec vpraša za ponovni prispevek šele po poteku štirih let;
2. za popolno zobno protezo 10 tisoč lir;
3. za zgornjo ali spodnjo zobno protezo 5.000 lir;
4. za zdravljenje in za stroške za ortodontične naprave:
 - a) prispevek v prvem letu znaša 50.000 lir;
 - b) v naslednjem obdobju po 40 tisoč lir. Vendar je povračilo stroškov za to postavko le enkratno.

Za omenjene vrste prispevkov za zobno zdravljenje lahko vložijo prošnjo na kmečko bolniško blagajno gospodar kmečkega posestva ali pa kmečki upokojenec v roku 30 dni po dokončanem zdravljenju. Prošnjo je treba priložiti potrdilo zobozdravnika z diagnozo in podrobnim opisom proteze. Kmečki zavarovavec mora tudi priložiti račun stroškov, ki jih je sam poravnal.

1. apliciranje protez;
2. zdravljenje pri posebnih pokrajinskih ali deželnih centrih;
3. zdravljenje na domu ali v ambulanti.

Poleg tega imajo pravico tudi do splošne, zdravilske, specialistične in bolniške pomoči, kolikor jim tega ne nudi druga bolniška blagajna. Pohabljenec oziroma civilni invalid nad 18. letom starosti, ki je povsem nesposoben za delo in je z ekonomskega vidika v istih pogojih kot uveljavljene socialne pokojnine, ima pravico do pokojnine zaradi nesposobnosti, ki jo nakazuje ministrstvo za notranje zadeve. Višina pokojnine se zmanjša za 50 odstotkov, če je invalid na zdravljenju pri javnih avdijah.

Če pa je sposobnost za delo zmanjšana na več kot dve tretjini, prejmejo pohabljeni in civilni invalidi med 18. in 65. letom starosti, ki niso nikjer zaposleni, mesečno nakazilo. Vendar ministrstvo ukine to nakazilo, če invalidi odklonijo delovna mesta, ki so primerna z ozirom na njihove fizične sposobnosti, ali pa v primeru, da se izboljša fizično ali zdravstveno stanje.

Nakazilo in pokojnina sta v breme države do 65. leta starosti, nakar preide v pristojnost INPS, ki začne nakazovati socialno pokojnino.

— opremo za letališča;

— opremo za čiščenje cest in letaliških stez (snežni plugi, odmetalci snega, posipalci soli in peska) ter drugo komunalno opremo;

— traktorske priključke (vlečni vitli, kopači in nakladači, odzivne deske itd.);

— hidravlične stiskalnice za odpadne materiale.

Konkurenčne cene!

Kvalitetni izdelki!

Ribniška kovinska industrija, Ribnica na Dolenjskem proizvaja:

— opremo za letališča;

— opremo za čiščenje cest in letaliških stez (snežni plugi, odmetalci snega, posipalci soli in peska) ter drugo komunalno opremo;

— traktorske priključke (vlečni vitli, kopači in nakladači, odzivne deske itd.);

— hidravlične stiskalnice za odpadne materiale.

Konkurenčne cene!

Kvalitetni izdelki!

Ribniška kovinska industrija, Ribnica na Dolenjskem proizvaja:

— opremo za letališča;

— opremo za čiščenje cest in letaliških stez (snežni plugi, odmetalci snega, posipalci soli in peska) ter drugo komunalno opremo;

— traktorske priključke (vlečni vitli, kopači in nakladači, odzivne deske itd.);

— hidravlične stiskalnice za odpadne materiale.

Konkurenčne cene!

Kvalitetni izdelki!

Ribniška kovinska industrija, Ribnica na Dolenjskem proizvaja:

— opremo za letališča;

— opremo za čiščenje cest in letaliških stez (snežni plugi, odmetalci snega, posipalci soli in peska) ter drugo komunalno opremo;

— traktorske priključke (vlečni vitli, kopači in nakladači, odzivne deske itd.);

— hidravlične stiskalnice za odpadne materiale.

Konkurenčne cene!

Kvalitetni izdelki!

Ribniška kovinska industrija, Ribnica na Dolenjskem proizvaja:

— opremo za letališča;

— opremo za čiščenje cest in letaliških stez (snežni plugi, odmetalci snega, posipalci soli in peska) ter drugo komunalno opremo;

— traktorske priključke (vlečni vitli, kopači in nakladači, odzivne deske itd.);

— hidravlične stiskalnice za odpadne materiale.

Konkurenčne cene!

Kvalitetni izdelki!

Ribniška kovinska industrija, Ribnica na Dolenjskem proizvaja:

— opremo za letališča;

— opremo za čiščenje cest in letaliških stez (snežni plugi, odmetalci snega, posipalci soli in peska) ter drugo komunalno opremo;

— traktorske priključke (vlečni vitli, kopači in nakladači, odzivne deske itd.);

— hidravlične stiskalnice za odpadne materiale.

Konkurenčne cene!

Kvalitetni izdelki!

Ribniška kovinska industrija, Ribnica na Dolenjskem proizvaja:

— opremo za letališča;

— opremo za čiščenje cest in letaliških stez (snežni plugi, odmetalci snega, posipalci soli in peska) ter drugo komunalno opremo;

— traktorske priključke (vlečni vitli, kopači in nakladači, odzivne deske itd.);

— hidravlične stiskalnice za odpadne materiale.

Konkurenčne cene!

Kvalitetni izdelki!

Ribniška kovinska industrija, Ribnica na Dolenjskem proizvaja:

— opremo za letališča;

— opremo za čiščenje cest in letaliških stez (snežni plugi, odmetalci snega, posipalci soli in peska) ter drugo komunalno opremo;

— traktorske priključke (vlečni vitli, kopači in nakladači, odzivne deske itd.);

— hidravlične stiskalnice za odpadne materiale.

Konkurenčne cene!

Kvalitetni izdelki!

Ribniška kovinska industrija, Ribnica na Dolenjskem proizvaja:

— opremo za letališča;

— opremo za čiščenje cest in letaliških stez (snežni plugi, odmetalci snega, posipalci soli in peska) ter drugo komunalno opremo;

— traktorske priključke (vlečni vitli, kopači in nakladači, odzivne deske itd.);

— hidravlične stiskalnice za odpadne materiale.

Konkurenčne cene!

Kvalitetni izdelki!

Ribniška kovinska industrija, Ribnica na Dolenjskem proizvaja:

— opremo za letališča;

— opremo za čiščenje cest in letaliških stez (snežni plugi, odmetalci snega, posipalci soli in peska) ter drugo komunalno opremo;

— traktorske priključke (vlečni vitli, kopači in nakladači, odzivne deske itd.);

— hidravlične stiskalnice za odpadne materiale.

Konkurenčne cene!

Kvalitetni izdelki!

Ribniška kovinska industrija, Ribnica na Dolenjskem proizvaja:

— opremo za letališča;

— opremo za čiščenje cest in letaliških stez (snežni plugi, odmetalci snega, posipalci soli in peska) ter drugo komunalno opremo;

— traktorske priključke (vlečni vitli, kopači in nakladači, odzivne deske itd.);

— hidravlične stiskalnice za odpadne materiale.

Konkurenčne cene!

Kvalitetni izdelki!

Ribniška kovinska industrija, Ribnica na Dolenjskem proizvaja:

— opremo za letališča;

— opremo za čiščenje cest in letaliških stez (snežni plugi, odmetalci snega, posipalci soli in peska) ter drugo komunalno opremo;

— traktorske priključke (vlečni vitli, kopači in nakladači, odzivne deske itd.);

— hidravlične stiskalnice za odpadne materiale.

Konkurenčne cene!

Kvalitetni izdelki!

Ribniška kovinska industrija, Ribnica na Dolenjskem proizvaja:

— opremo za letališča;

— opremo za čiščenje cest in letaliških stez (snežni plugi, odmetalci snega, posipalci soli in peska) ter drugo komunalno opremo;

— traktorske priključke (vlečni vitli, kopači in nakladači, odzivne deske itd.);

— hidravlične stiskalnice za odpadne materiale.

Konkurenčne cene!

Kvalitetni izdelki!

Ribniška kovinska industrija, Ribnica na Dolenjskem proizvaja:

— opremo za letališča;

— opremo za čiščenje cest in letaliških stez (snežni plugi, odmetalci snega, posipalci soli in peska) ter drugo komunalno opremo;

— traktorske priključke (vlečni vitli, kopači in nakladači, odzivne deske itd.);

— hidravlične stiskalnice za odpadne materiale.

Konkurenčne cene!

Kvalitetni izdelki!

Ribniška kovinska industrija, Ribnica na Dolenjskem proizvaja:

— opremo za letališča;

— opremo za čiščenje cest in letaliških stez (snežni plugi, odmetalci snega, posipalci soli in peska) ter drugo komunalno opremo;

— traktorske priključke (vlečni vitli, kopači in nakladači, odzivne deske itd.);

— hidravlične stiskalnice za odpadne materiale.

Konkurenčne cene!

Kvalitetni izdelki!

Ribniška kovinska industrija, Ribnica na Dolenjskem proizvaja:

— opremo za letališča;

— opremo za čiščenje cest in letaliških stez (snežni plugi, odmetalci snega, posipalci soli in peska) ter drugo komunalno opremo;

— traktorske priključke (vlečni vitli, kopači in nakladači, odzivne deske itd.);

— hidravlične stiskalnice za odpadne materiale.

Konkurenčne cene!

Kvalitetni izdelki!

Ribniška kovinska industrija, Ribnica na Dolenjskem proizvaja:

— opremo za letališča;

— opremo za čiščenje cest in letaliških stez (snežni plugi, odmetalci snega, posipalci soli in peska) ter drugo komunalno opremo;

— traktorske priključke (vlečni vitli, kopači in nakladači, odzivne deske itd.);

— hidravlične stiskalnice za odpadne materiale.

Konkurenčne cene!

Kvalitetni izdelki!

Ribniška kovinska industrija, Ribnica na Dolenjskem proizvaja:

— opremo za letališča;

— opremo za čiščenje cest in letaliških stez (snežni plugi, odmetalci snega, posipalci soli in peska) ter drugo komunalno opremo;

— traktorske priključke (vlečni vitli, kopači in nakladači, odzivne deske itd.);

— hidravlične stiskalnice za odpadne materiale.

Konkurenčne cene!

Kvalitetni izdelki!

Ribniška kov

BOKS

V CLEVELANDU

C. CLAY ZRUŠIL TUDI WEPNERJA

Srečanje veljalo za naslov SP - Wepner je bil težak nasprotnik

CLEVELAND, 25. — Svetovni prvak težke boksarske kategorije Amerikane Cassius Clay je včeraj v Clevelandu ohranil svoj naslov v dvoboju z izizvalcem 35-letnim Chuckom Wepnerjem.

Clay se v prvih krogih ni posebno izkazal z učinkovitostjo. Nevarnejši je postal šele v petem krogu, v šestem pa je že sprožil nekaj močnih udarcev, vendar z njimi ni povzročil pri Wepnerju prevelike škode. V naslednjih dveh krogih je ritem še povečal, v devetem pa je Wepner neoprečakovan z močnim udarcem v prsi zrušil svetovnega prvaka na tla. Ta dogodek je Clay razgledil in odšel je povsem obvladal svojega nasprotnika, katerega je obkladal z udarci z vseh strani. Čeprav je precej krvavel je Wepner pogumno vztrajal, toda tik pred zaključkom petnajstega kroga ga je Clay s strahovitim udarcem podrl. Wepner se je skušal dvigniti, toda sodnik je dvoboj prekinil.

Ob koncu 14. kroga je pri vseh treh sodnikih vodil Cassius Clay in sicer tako: 135:129, 136:129 in 138:129.

To je bila že 46. Clayeva zmaga, premagal pa je bil le dvakrat. Wepner je dosegel 30-krat zmagal, dvakrat je remiziral, desetkrat pa je bil premagan.

Srečanju je prisostvovalo skoraj 15.000 gledalcev, ki so plačali za vstopnino skupno 315 milijonov lir. Po zaključku srečanja je Cassius Clay izjavil, da bo njegov prihodnji nasprotnik verjetno Anglež Joe Bugner. Z njim se bo pomeril v Chicagu konec maja ali v začetku junija. Dvoboj bo, seveda, veljal za naslov svetovnega prvaka težke kategorije.

NEW YORK, 25. — Ameriški boksar težke kategorije Ken Norton, četrti na svetovni lestvici, je s t. k. o. v petem krogu premagal svojega rojaka Jerryja Quarryja. Dvoboj je bil predviden na 12 krogov.

NOGOMET

PRED TEKMO Z ITALIJO
Novosti v poljski reprezentanci

VARSAVA, 25. — Do pokalnega srečanja med Italijo in Poljsko manjka le dobrih 25 dni. Kljub temu pa vlada na Poljskem za to srečanje dokajšnje zanimanje. Tre-

V ženski odbojarski C ligi v sobotni tekmi z Borom niti tolkačica Klabjanova (na sliki med napadom na mreži) ni mogla povesti Brega do zmage

FRANCI STRLE: PARTIZANSKI VOLK SAMOTAR

Konec leta 1941 se je osvobodilno gibanje v Gorskem kotarju in Hrvaškem primorju ubadalo z mnogimi težavami. Drežniško osvobodeno ozemlje, kjer je nastala nove ljudska oblast, so okupatorji in njihovi ustaški pomagači vsestransko osamili. Preprečevali so oskrbovanje s hrano in drugimi potrebščinami, preprečevali pa so tudi vsakršno zdravniško pomoč. Kdor je tako pomoč iskal v Ogulinu, Karlovcu ali na Sušaku, je bil v nevarnosti, da pride v roke sovražnikom, ki niso poznali milosti. Se zlasti je bilo to nevarno za ranjene in obolele partizane. Tega ali onega so še lahko prehiteli v bolnišnice in ga tam skrivaj zdravili, toda to je bilo zelo tvegano tako za ranjenke kot za zdravnike in bolnišnično osebje.

Partizanske enote so že precej narasle. Primorsko-goranski narodnoosvobodilni partizanski odred je imel decembra 1941 dva bataljona. Bataljon Marka Trboviča, ki je operiral v okolici Drežnice in na meji z Liko, štel pa je kakih 130 borcev. V Hrvaškem primorju na področju proti Kolpi so bile razmešene čete 2. bataljona Matija Gubec, v katerem je bilo kakih 200 borcev. Razen tega so imeli partizani po vaseh še tako imenovane pomožne partizane, nekakšno narodno zaščito, ki so sodelovali pri

Med naračajniki je Kontovel klonil pred ekipo Lloyda Adriatica

OB 30-LETNICI OSVOBODITVE

V nedeljo so v Komnu ustanovili športno-rekreativno društvo Stjenka

Želja po čim boljšem sodelovanju z Združenjem slovenskih športnih društev v Italiji

V soboto in nedeljo je bila v Komnu praznovanje 30-letnice osvoboditve, na programu pa je bilo več športnih prireditve. V soboto je bila na sporedu nogometna tekma veteranov Komna in proseškega Primorja, v nedeljo pa balinarski turnir, na katerem so poleg domačih ekip nastopili tudi balinarski športnega društva Polet z Opčin, jutranjih urah je bila v komenski kinodvorani slavnostna ustanovna konferenca rekreativno - športnega društva Stjenka Stjanek - Komen, ki je bila na koncu povezana z bogatim kulturnim programom. Ves program pa je povezovala godba na pihala s Proseka. Rekreativno športno društvo Stjenka je nastalo z združitvijo kar sedmih klubov, ki so delovali na Komenskem in to so rokometni klub Stjanek, balinarski klub Lipa, balinarski klub Kobdij, balinarski klub Aluminij ter nogometni klub Komen. Za predsednika je bil izvoljen Ivo Zvolkel, za tajnika pa Bogdan Fon.

Na ustanovni konferenci je bil prisoten tudi predsednik ZSSD Vojko Kocman, ki je prisnel spodbujanje slovenskih športnikov v Italiji, željo po čim prejšnjem sodelovanju v bodoče med obmejnimi organizacijami in športnimi društvi. V nedeljo popoldne so se spored nadaljeval z mimohodom športnikov z zastavami, na katerem so bila prisotna tudi slovenska športna društva iz zamejstva. Sprevod športnikov je nato krenil do novega nogometnega igrišča v Komnu, ki je bilo na ta dan predano športnikom. Sledili sta dve nogometni tekmi. Zmaga tekma med reprezentanco Slovenije in Primorja s Proseka ter prvenstvo na moška tekma Komen - Galeb.

KOŠARKA

V MINIBASKETU

Višji Kontoveleci odpravili borovce

KONTOVEL — BOR 54:32

KONTOVEL: Emil 10, Ukmar 12, D. Daneu 4, M. Starc 2, R. Danie 16, Gulli 4, P. Štoka 2, P. Starc 2, A. Starc 2.

BOR: Merku 2, Lokar 6, Švara 6, Škeri 6, Čaj 3, Schillani 5, Pečar 2, Vassallo 2.

V novi občinski dvorani so Kontoveleci in borovci odigrali tekmo, ki je veljala za podelitev II. mesta «Turnirja Rase». Tekma je bila spčetka dokaj zanimiva in tudi izenačena. Kontoveleci so prevladovali predvsem zaradi višinske prednosti, kjer je izstopal R. Daneu in je bil istočasno najboljši strelec tekme.

V drugem polčku je bila igra podobna oni v prvem delu. Borovci

bogatih kulturnim programom. Ves program pa je povezovala godba na pihala s Proseka. Rekreativno športno društvo Stjenka je nastalo z združitvijo kar sedmih klubov, ki so delovali na Komenskem in to so rokometni klub Stjanek, balinarski klub Lipa, balinarski klub Kobdij, balinarski klub Aluminij ter nogometni klub Komen. Za predsednika je bil izvoljen Ivo Zvolkel, za tajnika pa Bogdan Fon.

Na ustanovni konferenci je bil prisoten tudi predsednik ZSSD Vojko Kocman, ki je prisnel spodbujanje slovenskih športnikov v Italiji, željo po čim prejšnjem sodelovanju v bodoče med obmejnimi organizacijami in športnimi društvi. V nedeljo popoldne so se spored nadaljeval z mimohodom športnikov z zastavami, na katerem so bila prisotna tudi slovenska športna društva iz zamejstva. Sprevod športnikov je nato krenil do novega nogometnega igrišča v Komnu, ki je bilo na ta dan predano športnikom. Sledili sta dve nogometni tekmi. Zmaga tekma med reprezentanco Slovenije in Primorja s Proseka ter prvenstvo na moška tekma Komen - Galeb.

NAMIZNI TENIS

Zvezni trening ni opravičil pričakovanja Krasovih igralrk

Vzrok je bila cela vrsta nepravilnosti

Kot smo že poročali, sta se Sonja Milčeva in Silvana Vesnaverjeva ves prejšnji teden mudili v Bariju, kjer sta se udeležili priprav najboljših državnih pingpongist. Če je prvotno vladalo v Krasovem taboru upravičeno zadovoljstvo, da selektor državne reprezentance visoko ceni slovenski predstavnici, pa se je navdušenje ob povratku nekoliko poleglo. Vzrok za to je bila cela vrsta pomanjkljivosti, tako organizacijskega kot tehničnega značaja, kar je spopravilo ta zvezni trening v dokaj slabo luč. Dogajalo se je namreč, da so se nekateri treningov udeležili tudi nepovabljeni igralke, druge so spet pogostoma izostajale na treningih, solidna igralka La Gioia ni hotela igrati, da ne bi ostalim konkurentkam pokazala svojih udarcev pred bližnjim državnim prvenstvom. Skratka, v takšnih pogojih je res težko odnesti kaj pozitivnega. Potemtakem res ni nič čudnega, če italijanski ženski namizni tenis tako životirni in se bo tudi v bodoče težko prebil na poprečno raven, ker

ga vodijo nesposobni ljudje. Naši predstavnici sta se bolj malo okoristili s temi skupnimi pripravami. V soboto in nedeljo sta nastopili na mednarodnem turnirju v Bariju, kjer sta se v kakovostni konkurenci bolj slabo odrezali. V tekmovalnem posamezniku sta obe kloni isti odlični predstavnici iz Luksemburga (v tej mali evropski državi je namreč namizni tenis državni šport) in Milčeva je zasedla peto mesto, medtem ko so si prva štiri mesta razdelile Luksemburke in Švicarske. V igri dvojic je naš par nekoliko razočaral in je po nepotrebnem izpadel v drugem kolu.

Medtem je italijanska namizniška federacija povabila Krasovo predstavniko Silvano Vesnaverjevo, da se 29. in 30. t.m. skupno s Saporetijevco udeležijo mednarodnega mladinskega prvenstva Nemčije. Žal, pa se bo morala Silvana odreči temu vabilu, ker si je v teh dneh rahlo izpahnila ramo.

— bs —

KOŠARKA

Preobremenjenost Borovih košarkarjev usodna v tretji tekmi proti izkušenim nasprotnikom

Ne glede na nedeljski neuspeh pa moramo oceniti letošnjo Borovo sezono dokaj pozitivno

FINALE
PRVENSTVA

Samo s tremi točkami razlike se je zaključilo letošnje Borovo prvenstvo. Libertas iz Trsta je zaslužen premagal naše košarkarje in se uvrstil v nadaljnji del tekmovanja za prestop v D ligo.

Izkušnost starejših igralcev Libertasa je bila ponovno odločilna. Prevelika odgovornost je našim (v glavnem mladim) košarkarjem »odrezala noge«. Borovci so bili psihološko neopreparirani. Vzrok je enostaven. Letošnje prvenstvo so začeli dokaj poprečno. Že po prvem delu promocijskega prvenstva so doživeli tri poraze. Radici Arte iz Gorice je bil zanesljivo prvi. Libertas iz Trsta drugi. Vse je kazalo, da so bili naši košarkarji izločeni iz borbe za napredovanje. Vložili so zato vse sile v prvenstvo mladincev, kjer so bili tudi kandidati za napredovanje. Medtem pa se je zgodilo to, kar je le malokdo upal. «Plavi» so začeli s serijo izrednih zmag (8 zaporednih). Premagali so vse nasprotnike, vključno Radici in Libertas. Radici pa je izgubil doma proti Villesseju. «Plavi» so tako skupno z Radicijem skočili na drugem mestu.

Medtem pa je Bor nujno vložil vse sile v promocijsko prvenstvo. Delno je zamenjal mladince (Klobas, Kraus, Vatovec, Guštin, Koren) so igrali s prvimi moštvi. V odločilnem srečanju za drugo mesto v promocijskem prvenstvu so «plavi» premagali Radici, potrebno je bilo tudi tretje srečanje mladincev (poraz proti Italdisidru).

Psihična obremenitev naših košarkarjev se je še povečala s šolskim prvenstvom, kjer so osvojili odlično drugo mesto (prvič v zgodovini naše košarke).

Vse to je pripomoglo, da so naši košarkarji zaigrali v odličnem srečanju z Libertasom iz Trsta psihično preobremenjeni. Ni bilo več sproščenosti in napadu, v obrambi ni bilo več moči za pravilno zapiranje prostora in za lovljenje odbitih žog. Prav v tem odločilnem srečanju je torej borovcem zmanjkala potrebna zbranost in zagrinost. Posledica tega je bilo seveda tudi to, da je Boru zmanjkalo predvsem košarkarski ri-

tem, s katerim bi lahko premagali izkušene nasprotnike.

Ne glede na nedeljski neuspeh pa, po našem mnenju, gre oceniti Borovo sezono kot pozitivno. Ti igralci so namreč doslej v tej tezi dosegli naslednje uvrstitve: drugo mesto v finalnem delu promocijskega prvenstva, drugo mesto med mladinci in drugo mesto v tržaškem prvenstvu višjih srednjih šol.

KONČNA LESTVICA BOROVH STRELCEV:

Klobas 416; Sosić 321; Ambrožič 247; Fabjan 169; Sirk 139; Barazzutti 91; Kraus 82; Kralj 45; Guštin 28; Koren 21; Vatovec 13; Pertot 6; Franc 2.

KADETI
C SKUPINA

V 6. kolu prvega dela prvenstva zaradi dejstva niso odigrali tekme med Poletom in Italdisidrom. V drugi tekmi pa je Inter 1904 po visoki zmagi nad Servolano ostal sam na vrhu lestvice. V nedeljo so poletovci nadoknadili zaostalo tekmo z vodečo ekipo. Proti raz-

ODBOJKA

Prešeren: ni šlo

Naš licej bo igral za 3. mesto s Petrarco, za 1. pa se bosta potegovala Da Vinci in Dante

Finalista letošnjega odbojarskega prvenstva dijakov tržaških višjih šol sta šoli Dante in Da Vinci. Dijaki Prešerna in Petrarce pa se bodo srečali za tretje mesto. Polfinalni tekmi sta bili precej zanimivi in tudi sklepni srečanja obetata dobro odbojko.

Dante — Prešeren 2:0
(16:14, 15:12)

To je bil obračun dveh enakovrednih zavodov. Slovenski dijaki so igrali prav dobro in z nekoliko srečali za tretje mesto. Polfinalni tekmi sta bili precej zanimivi in tudi sklepni srečanja obetata dobro odbojko.

Nadaljevanje drugega seta je bilo spet izenačeno. Ta izenačenost je trajala do osmice. Tu se je Dante odlepil od zasledovalcev za pet točk, ki so bile na koncu odločilne. Prešeren se je nato približal na 14:12, kar je bilo obnem tudi vse.

Ne glede na poraz zaslužio slovenski dijaki vsi pohvalo. Borili so srčno in poraz je več kot časten. Odbojkarji Danteja so bili boljše kot celota in brez slabega mesta.

Da Vinci — Petrarca 2:1
(13:15, 15:13, 15:13)

Tudi druga polfinalna tekma je bila izredno izenačena, kar najbolje potrjuje končni izid. Pri odločilnem tretjem setu pa je prišlo do pomote pri zapisniškarski mizi. Petrarca je že vodil z 9:3, ko so ugotovili napakno postavbo igralcev na igrišču. Glavni sodnik je rezultat razveljavil, kot to predpisujejo pravila. Tako je bilo vodstvo šesterki razveljavljeno kar osem točk, to je od rezultata naprej, ko so igrali z napakno postavbo. Tekma se je tako nadaljevala z izidom 3:1 v korist Da Vincija. To je bil za nasprotnike velik handikap in niti v nadaljevanju priprana prednost jim ni zadostovala, da bi set in tekmo odločili v lastno korist. Povedati moramo, da poraz

TEDENSKI KOMENTAR

IZIDA 6. KOLA

Inter 1904 — Servolana 91:61
Inter 1904 — Polet 71:37

LESTVICA: Inter 1904 8; Italdisider in Servolana 4; Kontovel 2; Polet 0.

NAJBOLJŠI STRELCI

POLET: Taučer 42; Sosić 22; Kalin 21; Skabar 20; Ferluga 11; Danev 5.

KONTOVEL: Lukša 68; Nabergoj 45; Košuta 43; Ukmar 37; Ivo Starc 19; Bukavec 12.

D SKUPINA

V nedeljo je sodnik zaradi slabega vremena odgodil tekmo med Borom in Don Boscom, zato je bila vsa pozornost namenjena srečanju Lloyd Adriatico - SABA. Po ogorčeni in napeti borbi je Lloyd slavil pomembno zmago. S tem parom točk pa pušča zasledovalce za sabo in nemoteno nadaljuje neporažen svoj pot.

V MEDŠOLSKEM PRVENSTVU

NAJBOLJŠI STRELCI

BOR A: Dovan 82; F. Mazzucca 78; Messenel 66; Slobec 46; Combač 45; Gruđen 29; Canciani 27; Koren 22; Pegan 21.

KONTOVEL: Klavdij Starc 103; Bukavec in Ban 34; Prašelj 17; Majovski 15; Šterca 6; Cupin 3 in Micheli 2.

D SKUPINA

V tej skupini je bila tekma med Poletom in Flaminiom odložena zaradi dežja. Mladi borovci so tudi proti Don Boscu klonili z visoko razliko. Pozitivno pa je dejstvo, da «plavi» igrajo iz kola v kolo bolje.

IZID 6. KOLA

Don Bosco — Bor B 87:23

LESTVICA: Ricreatori 12; Don Bosco 8; Inter 1904 6; Polet, Flaminio in Juventus 4; Bor B 0.

NAJBOLJŠI STRELCI

BOR B: Kerpan 35; Jančar 34; Brana 11; Zubalič 8; Raseni in Ambrožič 7; Simčič 6; Olenik 5; Androvič 2.

POLET: Valtar Sosić 62; Vitez 51; Piccini 31; Grgić 23; Petje 20; Gabrielli 18; Bratož in Kovač 4; Pisani 3; Berdon in Krevatin 2.

FINALE NARAZKAJNIKOV

Prejšnjo sredo in nedeljo je Kontovel moral položiti orožje pred ekipo Radici Arte Gorica in Lloyd Adriatico iz Trsta. Miade Kontovelce je pokopal predvsem slab začetek tekem, saj so v obeh nastopih zaostajali z visoko razliko. Proti koncu so naši košarkarji trdnje porajili in se znatno približali ter ogrozili nasprotnikom zmago. Sedaj preostaja Kontovelu še zadnji nastop z Albo iz Krmina (pred domačim občinstvom).

IZIDA 4. IN 5. KOLA

Radici Arte — Kontovel 66:61
L. Adriatico — Kontovel 73:66

LESTVICA: Lloyd Adriatico 10; Radici Arte Gorica 6; Kontovel in Alba Krmin 2.

PRIDODNE KOLO (datum ni določen)

Kontovel — Alba Krmin, Radici Arte — Lloyd Adriatico.

NAJBOLJŠI STRELCI

KONTOVEL: Klavdij Starc 87; Ban 68; Ivo Starc in Perini 53; Čuk 47; Nabergoj 6; Regent 2; edko

Hiša na žagi v Mrkopolju, kjer so stanovali bratje Viktor, Rafael in Jaša Kraševci z družinami. Nespremenjena je ostala do današnjih dni

predočiti nevarnost, da ga ustaši zgrabijo in izročijo Nemcem, češ da pravzaprav nima druge izbire, kakor da se umakne iz Mrkopolja. Tako se je naposled vdal in treba je bilo urediti le še nekatere tehnične potankosti.

Razmere za odhod dr. Ota Krausa k partizanom so

dozorele, ko so partizani iz bataljona Marka Trboviča priporočili k vdaji domobransko in zandarmerijsko postojanko v Jasenku. To se je zgodilo 21. januarja 1942. Tiste dni je Rade Mrvoš iz Tuka prejel pismo od Veljka Kovačevića z navodili, kako naj organizira in zavaruje odhod dr. Ota Krausa do Matič poljane, kjer ga bodo prevzeli partizani iz Jasenka.

Rade se je odpeljal na smučeh v Mrkopolj na navidezni pregled k dr. Otumu Krausu. Po »pregledu« sta se pogovarjala, kako prepeljati vso ordinacijo, instrumente, pa tudi nekaj posteljnine. Ves ta pogovor je tekkel v senci bajoneta na puški, ki ga je bilo videti skozi okno pri italijanskem stražarju. Ta se je sprehal pred občinsko hišo, zraven katere je bila tudi ordinacija dr. Ota Krausa.

Krausova gospodinja pomočnica Lili Sajer se je s psom že nekaj dni prej preselila v hišo na žago, kjer so stanovali Kraševci. Obenem sta Meri in Francka Kraševci pridovali prenašali v Jašino in Viktorjevo stanovanje instrumentne in druge zdravniške potrebščine, Jaša Kraševci pa je dva dni prej legel v posteljo, češ da je hudo bolan. Ko je bilo vse pripravljeno in ko so prišli Tučani, je šel dr. Oto Kraus obiskat «bolnega» Jaša na dom. Tako je mrkopoljski zdravnik določenega dne in ob natančno določen uri odšel iz mrkopoljske ordinacije s svojo zdravniško torbo, ne da bi ga kdo oviral in ne da bi kdo posumil, kaj namerava.

Veljko Sinko je akcijo spremljal skozi okno iz hiše svojega sosedu Mirka Crnica. Zelo ga je zanimalo, če bo dr. Oto Kraus držal besedo ali ne. Lahko se je prepiral, da je pravi mož in da vse teče po načrtu. Pred zandarmerijsko postajo je zdravnik zavlil na levo proti žagi in kakor mimogrede zamahnil z roko proti Veljku Sinku, kakor bi hotel reči: «Evo me...»

(Nadaljevanje sledi)

OD SEVERA DO JUGA ITALIJE

USPELA STAVKA ŠTIRIH MILIJONOV DRŽAVNIH USLUŽBENCEV IN KMEČKIH DELAVCEV

Napovedujejo zaostritev sindikalnega boja, če ne bi vlada sprejela zahtev po koreniti rešitvi sedanjih perečih problemov - Možnost splošne stavke sredi aprila

RIM, 25. — Več kot štirje milijoni državnih uslužbencev ter kmečkih delavcev so danes stavkali 24 ur, da bi dosegli rešitev sporov, ki so še vedno odprti in ki zadevajo ovrdenotne točke draginske doklade ter dokončno ureditev spoznanja o pokojninah.

Iz solidarnosti s temi kategorijami so danes stavkali tudi delavci nekaterih drugih proizvodnih vej, in sicer vsaj za eno uro.

Stavke javnih uslužbencev so zadevale področje železničarjev, državnih uslužbencev, polidržavnih uslužbencev, poštne, brzojavne in telefonske službe, šolske uslužbenke, uslužbenke krajevnih ustanov, mornarice, bolnišnično osebje ter okoli en milijon državnih uslužbencev v pokroju. Na področju kmetstva je stavka zadevala več kot milijon in 700 tisoč kmečkih delavcev. Na splošno je stavka potekala od večerjane polnoči.

Stavki, ki jo je proglasila federacija CGIL, CISL in UIL, so se pridružili tudi avtonomni sindikati in nečlena osebja, UNSA, CISAL in CISNAL, SINDIFER in FISAPS. Pridružili pa se ji nista federacija vodilnih državnih funkcionarjev DIRSTAT ter svobodna CIL.

V čem je bilo bistvo današnje

stavke? Na to vprašanje je jasno odgovoril generalni tajnik CGIL Luciano Lama na svojem govoru v Mantovi, kjer so se zbrali delavci in predstavniki kmečkih delavcev iz bližnjih pokrajin Modene, Reggio Emilia, Parme, Cremona, Piacenze in Verone. Lama je v svojem govoru poudaril pomembnost, tudi gospodarskega značaja, sporazumov, ki so bili doseženi glede draginskih dokladov in družinskih davkov, da se sindikalna federacija zavzema za to, da bi bile pridobitve že omenjenih kategorij razširjene tudi na državne uslužbenke in na kmečke delavce.

V nadaljevanju svojega govora je Lama poudaril upravičenost boja za povezavo pokojnin z mezdami. Posebno pozornost je bil posvetil vprašanju hude gospodarske krize, ki jo sedaj Italija preživlja. V tej zvezi je dejal, da je potrebna učinkovita investicijska politika, ki naj bi v celoti izkoristila gnotne in moralne sile, ki so na razpolago. V ta namen je treba uveljaviti politiko selekcijskih kreditov ter investicij v kmetijstvu (namakanje in živinoreja), v javnih delih, v proizvodnji energije. To so vprašanja, ki jih je treba rešiti, da bi se kme-

tijstvo v Padski nižini, ki je bilo nekoliko cvetoče, opomoglo. Zaradi sedanjih težav se je škrcila proizvodnja mleka in mesa, ker mali proizvajalci, najemniki in kmetje ne prejemajo od oblasti nobenega navodila in nihče jim ne pomaga pri izbiri kultur in investicij ter sploh ne vedo, kaj naj proizvajajo.

V današnjem stavkovno gibanje je Lama dejal, da velika, kemijska in prehrabena industrija izkoristi kmetijstvo s politiko cen. V tej zvezi je rekel, da vlada ne bo mogla več osporavati zahtev gibanja delavcev, da uvede strogo raziskavo o vseh teh problemih. V nasprotnem slučaju — je dejal Lama — naj si nihče ne dela iluzij, da bi delavci popustili. Pri tem gre ne samo za njihov pravičen boj za njihovo življenjsko raven, temveč tudi za pravico do zaposlitve, za gospodarski razvoj celotne države in v okviru napredka velike večine italijanske družbe.

Današnje stavkovno gibanje je bilo v okviru velike sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL. Generalni tajnik CISL Storti je govoril davi v Bariju, kjer se je zborovanje udeležilo več kot 20 tisoč delavcev iz raznih krajev Apulije. Storti je v svojem govoru dejal: »Nadaljujemo z veliko zavzetostjo in s pozitivnimi rezultati naš boja za obrambo najnižjih dohodkov ter za poenotenje vrednosti točke draginske doklade. Moramo pa se okrepiti naš boj, tako da bomo dosegli naše cilje: obrambo najnižjih dohodkov, posebno upokojujencev, ki so jih posebno prizadela zvišanje cen ter davčni višjak. Delavci bi sprejeli vse te težave, če bi bili gotovi, da bodo najstrožji ukrepi prizadeli progresivno tudi druge vrste dohodkov. Tajnik CISL je še posebej poudaril, da ta boj velja za javne uslužbenke, za kmečke delavce in za upokojujence. Na koncu svojega govora je dejal, da sindikalna organizacija zahteva resen pogovor o vprašanih investicij, zaposlenosti ter italijanskega Juga.

»Če bomo naleteli na absurden in nerazumljiv odpor in na neupravičeno odtušanje, tedaj bo prišlo do trdega boja, tudi upravičenega. Upravičenega zaradi odklona, da bi mi sodelovali pri težkih izbirah, to da ki so v tem trenutku, ki je težak v življenju v državi, izredno pomembne. Zato se bodo delavci enotno, borili.«

V Rimu pa je na Trgu Verdi govoril konfederalni tajnik CISL Michelangelo Clementini. Govornik je med drugim dejal, da je stališče vlade popolnoma nezadovoljivo. Nadalje je dejal, da predsednik vlade Moro ne sme mimo zahteve enotne federacije sindikatov, da se obravnava vprašanja zaposlitve, investicij, takojšnje rešitve vprašanih draginskih dokladov ter pokojnin. Zato — je dejal Cincaglini — smo proglasili splošno stavko sredi aprila. Do tedaj bomo izvajali naprej svojo sindikalno akcijo.

Francija pristaja na zahteve Somaleev

PARIZ, 25. — Francoska vlada je sprejela zahteve bojnikov »Fronte za osvoboditev obale Somaleev« (FLCS), ki so prejšnjo nedeljo zvečer ugrabili v Mogadišju francoskega veleposlanika Jeana Gueryja.

Francoske oblasti so sprejele zahtevo da osvobodijo dva politična zornika iz Džibutija, ki sta sedaj v zaporu v Franciji. Poleg tega se obvezale, da bodo odštele ugrabiteljem odkupnino v znesku 100.000 dolarjev (zdi se v zlatu) in da jim bodo dale na razpolago letalo s katerim bi odleteli v Aden.

Francoske oblasti so objavile sporočilo, o svojem sklepu nekaj pred 16. uro, to je malo pred potekom ultimata, ki so ga postavili somalski ugrabitelji. Sporočilo je posredoval italijanski veleposlanik v Mogadišju, ki posreduje med francoski mi oblastmi ter ugrabitelji.

Včeraj in predvčerajšnjim zvečer so francoske oblasti obdržale somalsko vlado, da ni poskrbela v zadostni meri za varnost tujih diplomatov. Neki predstavnik somalskega gibanja v tujini pa je izjavil, da za dogodek v Mogadišju, kjer je bil ugrabitelj francoski diplomat, ne odgovarja somalska vlada, temveč izključno osvobodilno gibanje, ki se bori proti francoskemu kolonializmu ter zahteva priključitev obale Somaleev (Džibuti) k somalski republiki.

Francoski veleposlanik Guery se še vedno nahaja v neki vili v bližini Mogadišja, ki je obkrožena od policijskih oblasti.

PO PROPADU KISSINGERJEVEGA POSLANSTVA

Egipt se zavzema za sklicanje štiristranske arabske konference

Udeležili naj bi se je Egipt, Sirija, Jordanija in PLO - Priprave za ženevsko srečanje

KAIRO, 25. — Egiptovski predsednik Sadat bo jutrišnjem poslanstvu v govoru na ljudski skupščini okoliščine v katerih je prišlo do propada Kissingerjevega poslanstva za doseg ponovnega izraelskega umika s Sinajskega polotoka. Egiptovski zunanji minister Fahmi, ki pa je že včeraj pojasnil na seji arabske lige glavne potoze egiptovske politike, se bo v prihodnjih dneh posvetoval z diplomatskimi predstavniki, velesil, držav, ki so članice varnostnega sveta ter afriških in azijskih držav. Skupaj z njimi bo obravnaval tako egiptovske stališče, kakor tudi kairske zahteve o sklicanju ženevske konference, ki naj bi pripeljala do globalne rešitve krize na Blaznjem vzhodu.

Kljub začetnemu razočaranju zaradi propada Kissingerjevega poslanstva pa v Kairu še vedno skušajo najti pozitivne plati nastalega položaja. Predvsem poudarjajo, da vsi Arabci smatrajo Egipt za državo, ki ni sprejela kompromisa, ki bi ji ugnili bili koristen, pač pa se je temu kompromisu uprla zato, da bi ohranila arabsko enotnost. Prav ta arabska fronta pa mora zaradi tega dokazati sedaj svojo trdnost.

V egiptovskih krogih poudarjajo nadalje, da se je ves svet prepričal, da prav Izrael noče miru in da je v zadnjih dneh skušal, da bi politično onemogočil ameriškega

Na Dunaju zasedanje finančnih izvedencev izvoznice petroleja

DUNAJ, 25. — Kot je bilo predvideno so se danes v avstrijskem glavnem mestu sestali finančni izvedenci držav članic OPEC, organizacije izvoznice petroleja, da bi preučili možnost navezave cene petroleja na nekatere evropske valute. Zasedanje se je komaj začelo, ko je prišla vest o smrti kralja Feisala. Sejo so prekinili in predložili na jutri. V izjavi, ki jo je objavilo kasneje, izraža tajništvo OPEC obžalovanje zaradi Feisalove smrti.

Finančni izvedenci OPEC bodo skušali v teku sedanjega dunajskega zasedanja rešiti vrsto tehničnih problemov, ki so ostali odprti po zadnjih srečanjih v obdobju februar-marec, v zvezi z energetskimi vprašanji. Osnovna tema sej bo zamenjava dolarja z nekaterimi drugimi valutami pri določitvi cene petroleja. Sedanje zasedanje je tik pred predkonferenco o energiji med proizvajalci in potrošniki, ki se bo začela 7. aprila v Parizu.

PARANA, 25. — Dvajset kilometrov od argentinskega mesta Parana, 520 km od Buenos Airesa je prišlo do hude železniške nesreče, v kateri je 23 oseb zgubilo življenje, 50 pa je bilo ranjenih. Potniški vlak, ki vozi na progi Concordia-Parana, se je zaletel v vagona poln kamnov, ki sta se odklopila od drugega vlaka. Pri tem je lokomotivo potniškega vlaka vrglo na nasop, pet metrov nad železniško progo. Številni vagoni so bili popolnoma uničeni. V teku so reševalne akcije za pomoč onesrečenim, število mrtvih pa, kot kaže, še ni dokončno.

TRŽAŠKI DNEVNIK

ODBORNIK RIBEZZI V DEŽELNEM SVETU:

V najkrajšem času vzpostavljeni še zadnji dve gorski skupnosti

Skupščina zavrnila zakonski predlog o uvedbi osnovnih zdravstvenih organizacij

Deželni svet je včeraj razpravljal o zakonskem predlogu, ki so ga vložili komunistični svetovalci Bergamas, Bosari, Baracetti in Donadel, in po katerem naj bi v Furlaniji - Juljski krajini uvedli osnovne zdravstvene organizacije v pričakovanju splošne vsedrjavne osnove zdravstvenih struktur. Osnovne zdravstvene organizacije, ki naj bi obsegale tudi bolnišnice, naj bi delovale pod okriljem občinskih uprav oziroma konzorcijskih občin. Hkrati s tem naj bi zakonski predlog vnesel vrsto sprememb v besedilo deželnega zakona o zdravstvu (štev. 58 iz leta 1972).

Po ustrezni obrazložitvi zakonskega načrta (svetovalec Bergamas), so v razpravo posegli svetovalci Vitale (PSDI), Devetav (PSI), Persello (KD), Nardini (PSI) in odbor pri zdravstvu Tripani. Večina se je izrekla proti sprejetju nove norme, to je za nadaljevanje sedanjih praks v pričakovanju splošne zdravstvene reforme. Pri glasovanju o tem, ali naj se vzamejo v razpravo tudi posamezni členi zakonskega predloga, so se pritrldno izrekli le svetovalci KPI, vse druge skupine so glasovale za prekinitve razprave. Predstavica Furlanskega gibanja Pupini se je vzdržala.

Pred tem je odbornik za krajev-

ne ustanove Ribezzi na ustrezno vprašanje mislovskega svetovalca Boschia pojasnil, da namerava oborniščivo v najkrajšem času umestiti še preostali dve gorski skupnosti Furlanije - Juljske krajine. Teh je kakor znano 10, osem skupnosti pa je že uredilo začetne formalnosti. Štiri skupnosti so tudi že predložile statut, ki pa ni bil še potrjen, ker bo treba še rešiti nekatere vprašanja v zvezi z njihovimi pristojnostmi. Glede uporabe finančnih sredstev, ki jih je deželna uprava nakazala skupnostim, se odborniščvo za krajevne ustanove sedaj ukvarja z mislijo, da bi skupnostim priznal načelno pravico, da bi razpolagale z denarjem že od vsega začetka, tako da bi se jim že zdaj začele nabirati na bančnih depozitih predvidene obresti. Dežela je doslej nakazala v ta namen 200 milijard lir, sama pa je prejela od države, v zvezi z obveznostmi po zakonu štev. 1102 iz leta 1971, 2 milijardi 50 milijonov lir.

Parlamentarci KPI za rabo slovensčine

Komunistični parlamentarci Sema, Baccich, Škerk, Lizzero in Menichino so vložili v poslanski zbornici in v sestavi nujno vprašanje o tem, če je znano, da je tržaški župan vprašal za mnenje predsedstva dežele glede rabe slovenskega jezika i a zasedanjih občinskega sveta. Nadalje sprašujejo komunistični parlamentarci zakaj, kar ni pravilno ne demokratično, se na to vprašanje že od novembra ni odgovorilo. Nujen je ustrezen odgovor, da se trideset let po vojni in zmagovitim osvobodilnem boju omogoči svetovalcem slovenske narodnosti, da govorijo v svojem jeziku.

Parlamentarci KPI za rabo slovensčine

Komunistični parlamentarci Sema, Baccich, Škerk, Lizzero in Menichino so vložili v poslanski zbornici in v sestavi nujno vprašanje o tem, če je znano, da je tržaški župan vprašal za mnenje predsedstva dežele glede rabe slovenskega jezika i a zasedanjih občinskega sveta. Nadalje sprašujejo komunistični parlamentarci zakaj, kar ni pravilno ne demokratično, se na to vprašanje že od novembra ni odgovorilo. Nujen je ustrezen odgovor, da se trideset let po vojni in zmagovitim osvobodilnem boju omogoči svetovalcem slovenske narodnosti, da govorijo v svojem jeziku.

Jasna zahteva

(Nadaljevanje z 2. strani)

nje, od odgovornosti in politične volje. V tem okviru pa je zelo važna vloga pokrajine in krajevnih uprav na splošno, saj se skuša vse prevreči v Rim in se s tem dokazuje lastna nemoč ali lastno nehotenje. Iskra je tudi potrdila voljo, da se ustvarja enotni nastop, kot je to tudi primer skupnega stališča treh skupin glede popravka dvajsetega člena ter dejal, da je treba iskati skupna stališča še zlasti med Slovenci, da pa bo možna resnična zaščita šele takrat, kadar so bodo vseh teh problemov v polnosti zavedali tudi italijanski so-meščani.

Načelnik demokristjanske skupine Celli je razvil tezo, da bi bilo najlepše, če bi pokrajine svet izločilo skupno načelno in zvezi tudi abstraktno resolucijo o pravih slovenske manjšine, do ločitve pa naj bi prišlo pri praktični izvedbi in torej šele ob glasovanju za člen 12, ki to načelo izvele v praksi. Zato je poudaril, da svoji resoluciji in se niso hoteli pridruživati, ker tudi s socialisti, ker Volpi ni pripeljal resolucije levega centra in ni vztrajal na takojšnji uveljavitvi.

V tem okviru je Celli govoril o vseh problemih, katere je že obravnaval v občinskem svetu trjnk KD Rinaldi. Tako je razvil tezo, da je nujno potreben državni zakon. Zavrnili je veljavnost londonskega sporazuma glede jezika in govoril o »občutljivosti« ter o političnih odnosih, ki so se ustvarili in katere bi posledica uveljavitev nrečala po njegovem očitno poslabšala.

Licurgova zgodba agentov ni prepirala. Mladenica sta pospremila na kvesturo, kjer so odkrili, da so stroji, katerih vrednost znaša okrog tri milijone lir, plen tatinskega podviga, do katerega je prišlo predvčerajšnjim ponoči v prostorih podjetja Fimar v Cordenonsu. Vso zadevo policija sedaj preiskuje.

Dragi Primorski! Lepo se zahvaljujem in z menoj vsi učenci naše šole »Fran Milčinski« za lep sprejem in za znanje, ki smo si ga pridobili z ogledom vaše tiskarne. Enako se zahvaljujemo gospe Minki Pahor in njenemu možu za razlago o nastanku Primorskega dnevnika in zgodovini našega naroda.

Vasilij Pečar, 3. razred šole »Fran Milčinski« za Katinari

Splošnostni direktor Primorskega dnevnika

Smo učenci II. E razreda srednje šole v kraju Melzo in v tem obdobju se učimo branja dnevnikov in spoznavanje glavnih dnevnikov. Hvaležne Vam bomo če nam lahko za razširitev našega znanja pošljete informacije o Vašem dnevniku in če nam lahko pošljete nekaj primerkov Primorskega dnevnika.

Lepo Vas pozdravljamo

učence II. E razr. srednje šole »Achille Invernizzi« Melzo - Milano

Splošnostni direktor Primorskega dnevnika

Smo učenci Centra za poklicno usposabljanje v kraju Piangipane (Ravenna), Primorio Vas, če nam lahko za krajši rok pošljete Vaš list, kar u pravljamo na šoli raziskovanje o ti sku v Italiji. Ker vemo, da je o velik del dnevnikov in gospodarskih težavah, se zadovoljujemo tudi z nekaj številkami. Zanima nas predosem naklada, kratek zgodovinski profil dnevnika in lastništvo.

S spoštovanjem I. Mehaniki B

Ker sta si pisni podobni sklepam, da gre za predmetno preučevanje tiska na italijanskih solah, kar je nedvomno vredno vse pohvale. Še bolj pa je vredno pohvale, da so učenci seznanjeni z obstojem manjšinskega dnevnika, kakršen je naš, in da si želijo o njem podrobnejših informacij. Prošjam samo rade volje ustreči.

Ker gre po vsej verjetnosti za navodilo višjih šolskih organov, nas zanimala, če velja tudi za slovenske šole na Tržaškem in Gorškem.

SINOČI OBJAVLJEN SEZNAM NOVIH MINISTROV

Sestavljena nova portugalska vlada

Cunhal in Soares ministra brez listnice - Portugalska KD vložila priziv zoper prepoved političnega delovanja

LIZBONA, 25. — Danes zvečer so sestavili novo portugalsko vlado, ki šteje 21 članov. V njej so, poleg predstavnikov gibanja obožoroenih sil, zastopniki komunistične, socialistične, ljudske demokratične stranke in portugalskega demokratičnega gibanja. Tajnik komunistične partije Alvaro Cunhal in dosedajni zunanji minister socialist Mario Soares sta v novi vladi ministra brez listnice. Predsednik vlade ostane Vasco Goncalves.

Portugalski revolucionarni svet bo kaj kmalu lahko računal na po-

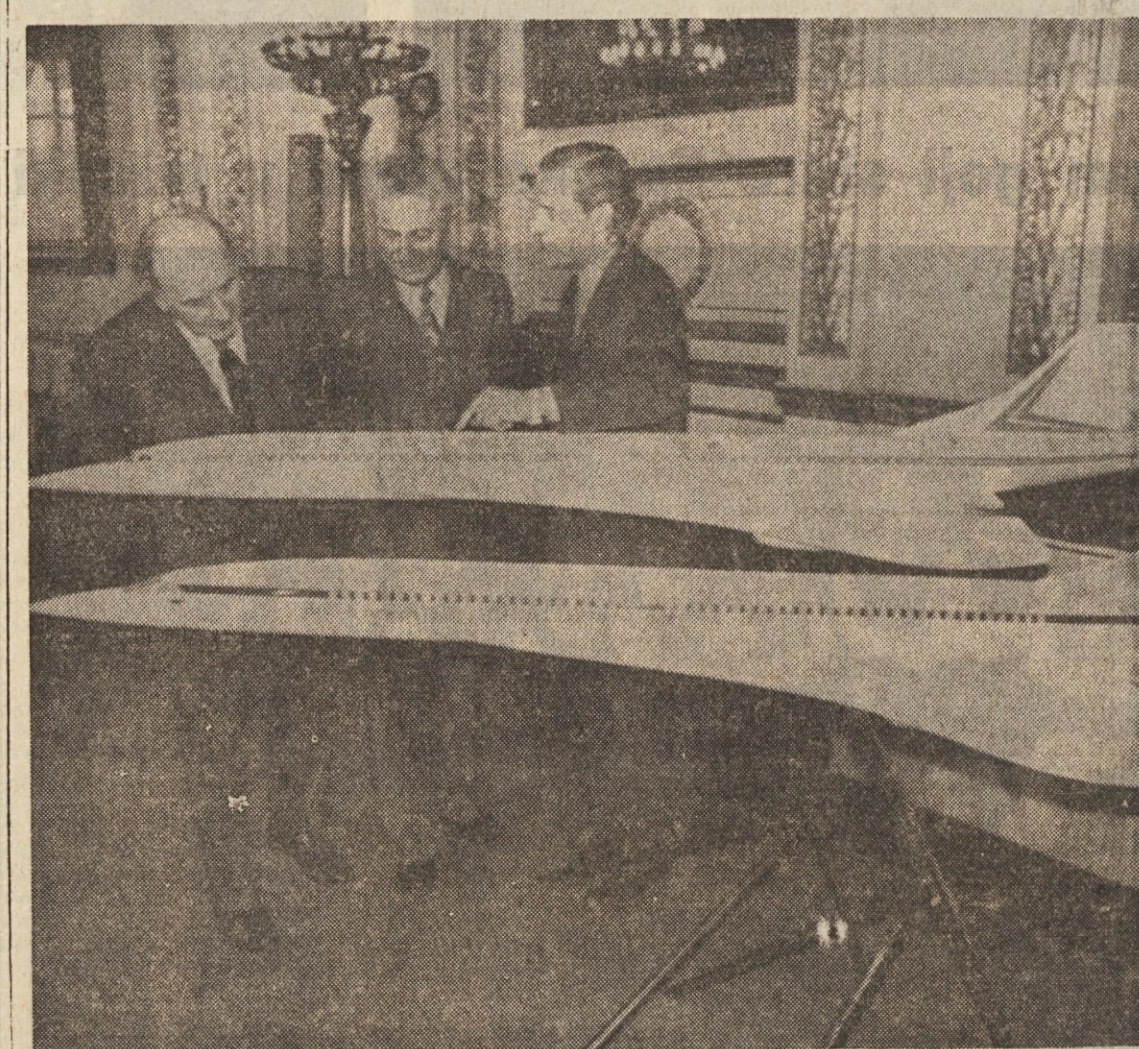
Ko je govoril o sedanjih dogodkih na Portugalskem je Rosa izjavil, da Portugalska zasluje svojo pot v socializem. Izrazil je tudi mnenje, da bodo ostali v atlantskem zavezništvu in se bodo udeležili obrambe atlantskega oceana. Tudi vodilni portugalske komunistične partije so se izrazili za nadaljnjo udeležbo v NATO.

Glasnik »revolucionarnega« sveta je medtem sporočil, da so 19 članom, ki so jih izključili iz portugalskih obožoroenih sil, odvzeli vse politične pravice za dobo dvajsetih let. Omenjeni častniki ne bodo mogli voliti in niti kandidirati na skorajšnjih volitvah. Med temi častniki je, poleg generala De Spinole, tudi major Sanches Osorio, ki je bil minister za informacije ter generalni tajnik portugalske kršćanske demokracije. Kot kaže, je tudi on dobil politično zavetišče v Braziliji.

Portugalska kršćanska demokracija je medtem vložila predsedstvu republike priziv proti prepovedi politične dejavnosti. Priziv je podpisal namestnik tajnika Figueira, ki nadomešča pobelega Osoria.

čitajte PRIMORSKI DNEVNIK

K letu »concorde« na redni progi

LONDON, 25. — Francoski in britanski predstavniki so se domenili, da bo letalo »concorde« letos začelo z rednimi linjskimi poleti na progi London — Bahrein — Pariz — Rio de Janeiro. V teku tiskovne konference sta se francoski minister za prevoze Cavaillie in britanski minister za industrijo Benn strinjala o tem, da ne bo mogoče začeti v bližnji bodočnosti z rednimi poleti med

Evropo in Severno Ameriko, ker se morajo oblasti v ZDA še izreči o dovoljenju za polete teh velikonar zrak. (Na sliki: posnetek z londonskih pogovorov od dveh modelih »concordov«).

Prvi predstavnik novega portugalskega režima na obisku v Washingtonu, kapetan Joao Tomaz Rosa, dosedajni minister za delo ter odgovorni za radio - televizijo, je izjavil dnevniku »New York Times«, da bo njegova država šla po poti socializma, da pa ne bo postala komunistična dežela, niti se bo navežala na Sovjetsko zvezo. Med drugim je izjavil, da gibanje obožoroenih sil ne bo nasprotovalo prisotnosti ameriškega oporišča na Azorskih otokih.

moc posvetovalne komisije, ki jo bodo sestavljali izvedenci, v katero revolucionarni svet lahko zaupa. Posvetovalni odbor bo štel največ osem oseb, ki jih bo imenoval predsednik republike na predlog revolucionarnega sveta. Njegova naloga bo izrazito mnenje o vprašanji, ki jih bodo preložili revolucionarnemu svetu.

Kapetan Rosa je v Washingtonu od prejšnjega četrtka in se je med tem časom sestal z vrsto funkcionarjev zunanje ministristva, ministristva za obrambo in za delo.

Prvi predstavnik novega portugalskega režima na obisku v Washingtonu, kapetan Joao Tomaz Rosa, dosedajni minister za delo ter odgovorni za radio - televizijo, je izjavil dnevniku »New York Times«, da bo njegova država šla po poti socializma, da pa ne bo postala komunistična dežela, niti se bo navežala na Sovjetsko zvezo. Med drugim je izjavil, da gibanje obožoroenih sil ne bo nasprotovalo prisotnosti ameriškega oporišča na Azorskih otokih.

Počastitev spomina lonjerskih junakov

21. t.m. pred 30 leti so colliotijevci obkolili Lonjer, ker so zvedeli, da se v vasi v skrivnem bunkerju zadržuje skupina borcev - vosovcev. V spopadu, ki je sledil, so junake smrti padli trije, četrti žrtev pa je bil Andrej Pertot, katerega sin Danilo je bil tudi v bunkerju, a se je z begom rešil. Spomin na ta dogodek je med lonjerskimi vaščani svež tudi po tridesetih letih in ga vsako leto počastijo s svečanostjo pri spomeniku, ki so ga postavili na kraju dogodka. Letos ob 30-letnici osvoboditve je bila svečanost še posebno pomembna, ker ni oživila samo čas pred tolikimi leti, temveč tudi potrdila zvestobo naših ljudi — zavednih lonjerskih domačinov — idealom narodnoosvobodilnega boja. Na slikah: zgoraj recitacije šolske mladine; zgoraj desno domačin Luciano Malalan pozdravlja udeležence, desno nastop partizanskega zbora, spodaj del občinstva z venci.

Kulturno in prosvetno življenje je v tem času na Tržaškem in Gorškem, pa tudi v Beneški Sloveniji, zelo pestro in bogato. Prireditve si sledijo ena za drugo in včasih je kar težko izbrati, katero bi si ogledal, saj so mnoge istočasno na sporedu. Za razvedrilo najmlajših prijateljev gledališča je tokrat prišlo iz Ljubljane Mladinsko gledališče, ki je nastopilo že trikrat v Kulturnem domu in bo še dvakrat. Mladi igralci imajo vedno mnogo občudovalcev, prav tako pa tudi vražja «Pika Nogavička» s svojimi muhami in podvigi. (Slika desno — prizor iz igrice «Pika Nogavička»).

Prešernove proslave so v glavnem bile zaključene že v prvih dneh tega meseca, prejšnji teden, večer pred Jožefovim, pa so imeli zaključno Prešernovo proslavo v dolinski občini v skupni prireditvi prosvetnih društev z Brega. Za to priložnost so se zbrali v občinski telovadnici, ki postaja vse bolj kulturno središče občine, veliko število ljudi, ki so pozorno sledili programu. Ta je obsegal nastop petih pevskih zborov, harmonikarskega ansambla podružnice šole GM v Dolini in pa nastop recitatorke dramske skupine prosvetnega društva «France Prešeren» iz Boljunca, ki jih vidimo na sliki desno.

Letošnja revija «Primorska poje» poteka v splošno zadovoljstvo organizatorjev in nastopajočih zborov. Doslej so bili nastopi v Cerknem, Postojni, pri Korošcih v Miljskih hribih, v Kopru in v Prvačini. Na sporedu so še nastopi v Komnu, Trstu in Gorici. V Kopru je nastopajoče zbora pozdravil predsednik koprške občinske skupščine Mario Abram. Nastopili so tudi zamejski zbori iz Trebč, Doline in od Domja, ki ga vidimo na sliki spodaj. Zbor vodi že več let požrivalni operni pevec iz Ljubljane Rudolf Franci. Splošna raven pelja je letos višja kot v prejšnjih letih in tudi zborov je več, kar je zanesljiv podatek, da zborovsko petje na Primorskem živi in se tudi spodbudno razvija s pritokom mladih pevcev. Velik problem pa predstavlja pomanjkanje pevovodij in treba bo poskrbeti, da se položaj v prihodnje spremeni.

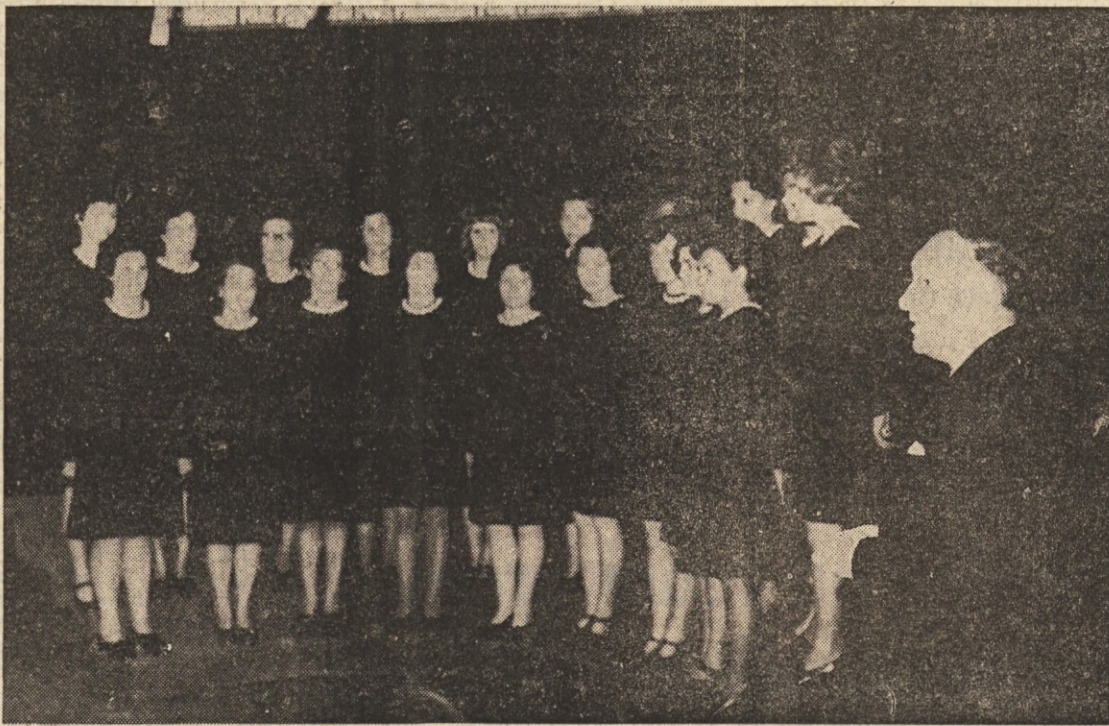
Mladinsko gledališče iz Ljubljane gostuje v tržaškem Kulturnem domu

Prešernova proslava v Dolini

Nastop zborov na reviji «Primorska poje 1975» v Kopru

Tržaška folklorna skupina «Stu ledi» z uspehom goji stare ljudske ples v tržaški okolici

Tržaška folklorna skupina «Stu ledi» in tamburaški ansambel iz Boljunca ob zaključku nedeljske ponovitve večera ljudskih pesmi in plesov «U celem Trste lučke ni» v Kulturnem domu. Nastopil je tudi pevski zbor «Tabor» z Opčin. Skupina je še mlada, saj je nastala šele januarja 1973, vendar ima za seboj že več uspešnih nastopov v mestu in okoljskih vaseh, v Gorici in v Beneški Sloveniji. Goji pretežno ljudske ples iz tržaške okolice in Istre, ne zanemarija pa niti plesov iz drugih slovenskih in jugoslovanskih pokrajin. Poleg plesov oživlja tudi stare napeve, ki so skoraj vedno povezani s plesi. Skupina pa se ukvarja tudi z raziskovalnim delom in skuša odkriti in zapisati čimveč plesov in viž, ki bi v nasprotnem primeru šle v pozabo. Skupina šteje trenutno 21 parov. V glavnem so njeni člani iz vrst delavske mladine, nekaj pa je tudi študentov in dijakov. Plešejo in pojejo z velikim veseljem, če je treba pa poprimejo tudi pri organizaciji nastopov. To daje jamstvo, da se bo skupina še povečala in da bo vztrajala pri svojem koristnem delovanju.